

TANEČNÍ ROZHLEDY®

Ročník III.

Časopis o soudobém tanci

Číslo 2/únor 1999

<http://www.bod.cz>

Cena 30,-Kč

ISSN 1211-8494

9 771211 849009

02

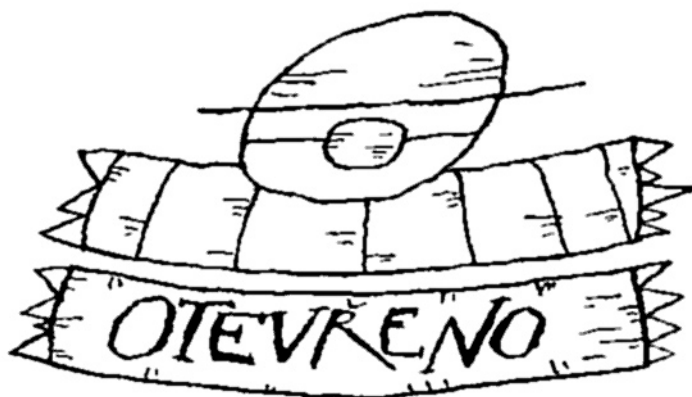
Evropské centrum pantomimy neslyšících Brno
IPOS-ARTAMA Praha
Městské divadlo Kolín

za finanční podpory
Ministerstva kultury ČR
Městského úřadu Kolín

pořádají
23. - 25. 4. 1999
v Městském divadle Kolín

IV. otevřenou národní přehlídku
pantomimy a pohybového divadla

IV. OTEVŘENO

Přehlídky se mohou účastnit jednotlivci, dvojice, trojice nebo skupiny pantomimy, pohybového divadla nebo příbuzných oborů. Propozice přehlídky, přihlášky nebo další informace můžete získat na adresách:

E.C.P.N. Brno
Vodova 35
612 00 Brno
tel.: 05-41212401

IPOS-ARTAMA Praha
Křesomyslova 7
140 04 Praha 4
tel.: 02-61215681

Uzávěrka přihlášek do 12.3.1999

Co brání scénickému tanci v jeho mohutné expanzi do společnosti?

Měl bych chuť napsat úvodem, že nejvíce tomu brání samotní tanečníci, ale to by byl hodně ostrý satirický šleh úvodem. Navíc by mnohé z Vás naštal. A ještě ke všemu tento postřeh neplatí absolutně, najdou se svatí, kteří pro tanec a jeho rozšíření dělají více než dost. Nicméně se zkuste se mnou zamyslet, proč mě taková zlá věta vůbec napadla a to vás ještě mohu ujistit, že jsem ji napsal až po zralém uvážení a prodebatování s pestrou netaneční společností, se kterou se porůznu stýkám.

Úvodní otázka mě osobně dost moří, proto bych na ni rád našel odpověď. Je jasné, že teprve když problém definujeme, můžeme ho řešit. A teď zpět k jádru - jediné četnost tanečních aktivit ve spojení s výraznými osobnostmi může prolomit ledy lhostejných úřadů, sponzorů, sdělovacích prostředků a zvrátit téměř netečné vnímání soudobého scénického tance společností. A to jsme u problému číslo jedna a zároveň mé odpovědi, že nejvíce brání rozšíření tance sami tanečníci:

Četnost? Akcí se děje víc než dost, ale: *Věřte nebo nevěřte*, najdou se učitelky tance, kteří si dokonce nepřejí zveřejnění informací o jejich tanečních „školních“ koncertech a dokonce vůbec nejásají ani nad možnost, že bychom se k nim přijeli podívat. Že prý není tak důležité ani zajímavé, co dělají a třeba by se to nelíbilo a já nevím, co ještě... Najdou se pořadatelé větších tanečních akcí (soutěží, festivalů, dílen), kteří snad ani netuší, že by o nich předem měli dát vědět v každém případě do tanečních a nejlépe i divadelních časopisů (vychází jich několik...) - proč taky by o nich psali, když akce je tanečníky nebo diváky (podle druhu akce) docela navštěvována, že (a o víc přece nejde)?

Když jsem zakládal časopis, měl jsem představu (ještě mě nepustila), že minimálně dvojlist v Tanečních rozhledech bude plný malých kostiček - plakátů a pozvánek na taneční koncerty škol, souborů... To by se to pak argumentovalo při shánění peněz na tanec! Jestli totiž úředníci i sponzoři před něčím mají úctu, tak je to jediné masovost (fuj, hnusné slovo). Zatím je situace taková, že jen nemnozí nám posílají oznámení o akci (poslali jste nám už něco?) a něco seženeme téměř detektivní prací. A pak se někteří čtenáři možná diví, že nepíšeme o tom nebo onom. Ale protože neexistuje žádná taneční centrální databanka alespoň periodických akcí, bude nám při současném stavu nekomunikace trvat ještě tak aspoň rok, dva než zjistíme, že se něco děje tam nebo onde.

Věřte nebo nevěřte, najdou se tanečníci, kteří o tanci vůbec nechtou. Proč by ale četli, když se v článcích většinou píše o něčem, co je nezajímá (myslete si, že jsem barbar, ale články v denním tisku, nebo např. v Literárních novinách o vystoupení japonských umělců v pražském divadle Archa čtu i já ob tři řádky, jen proto, abych byl informován) navíc bývají popsány slohem, který by ocenil nejlépe absolvent filozofické fakulty a nikoliv tanečník s převážně středním vzděláním úzce odborného - pohybového zaměření, eventuelně absolventi nebo studenti gymnázií u neprofesionálních souborů. (Mimochodem, když nechtou o tanci tanečníci,

jak potom může někdo vůbec chtít, aby o tanci četl průměrný český úředník. Ostatně občan jako občan, buďto budou o tanci číst všichni nebo nikdo, tvrdím vizionářsky).

Věřte nebo nevěřte, problémem taneční obce je, že tanečníci jsou ve své většině spíše introverti, zejména ve srovnání s téměř příbuznou divadelní obcí. Bodrý divadelník, komediant už od podstaty, dokáže svoje aktivity „prodat“ x-krát lépe než přemýšlivá choreografka, zvyklá na ticho tanečního sálu. Co s tím naděláme? Navíc feminizace tance ve svých nejširších (společenských) dopadech má také negativní důsledky, ačkoliv jsme prý společnost rovnoprávná. Avšak: Nepodceňuje se tanec na rozdíl od hokeje jen proto, že hokej dělají „opravdoví chlapi“, zatímco tanec jenom „ženušky chuděrky“? (Stále tvrdím, že tolik krásných ženských jako v tanci jinde člověk pohromadě neuvidí - ale jak to „prodat“?).

Věřte nebo nevěřte, dalším problémem taneční komunity u nás je netolerance k jakémukoliv jinému způsobu vyjádření než právě k tomu pravému - ovšem pro každého „to pravé“ je něco jiného. Důsledkem je opět roztržnost ve vztahu k veřejnosti - v zájmu toho svého jsou někteří schopni druhého pomluvit, vyloučit. Opět příklad z divadelní branže - jestliže divadelníci jsou v zájmu inspirace a obohacení ochotni zvát na svůj velký svátek Jiráskův Hronov moderní scénický tanec a pohybová divadla, či pantomimu (přestože také nemají peníze a musí šetřit), to je něco!

No a protože je naše taneční komunita tak malá a mladá, každý si zárlivě hlídá své místo na slunci. Na svůj píseček se druhý nepouští. - Když provedeme srovnání s divadelníky - snad v každé vesnici je divadelní ochotnický spolek se stoletou tradicí a malých i větších festivalů, výměnných představení je přehřšle. *Věřte nebo nevěřte*, naopak v tanci se zatím mnoho nespolupracuje. Většina argumentuje pouze svou úspěšností, nikoliv úspěšností žánru jako celku.

Věřte nebo nevěřte, další problém představují samotní taneční publicisté - někdy jsou až příliš vázání ke své taneční komunitě, mezi kterou se pohybují, ztrácí odstup a smysl pro obecně správný hodnotový žebříček a své chválí a na jiné jsou kritičtí, jak jen to jde. Veřejnost pak může být zmatena hodnocením čehosi, co pak na vlastní oči vidí jinak. Jakákoliv neobjektivnost se otočí proti tanci samotnému. A vím, o čem píšu, protože mnohdy jsem četl takové články, že jsem myslel, že mě rovnou klepne... Realitu nikdo nepředělá.

Závěrem: Soudobý scénický tanec musí u nás projít svým vývojem (mimo taneční sály), aby se oprostil od některých brzdicích mechanismů a sebevdomě se nadechl bez komplexů méněcennosti (viz výše zmíněné učitelky tance).

Zavedl bych na tanečních školách předmět -propagace tance a reklama-. Škoda, že tanec u nás nemá svůj „filozofický předvoj“, vědátory, kteří by přemýšleli, jak na to, aby scénický tanec prodával svoji velkou expanzi do společnosti. Znovu opakuji, najdou se někteří svatí - abych byl konkrétní: Třeba Yvona Kreuzmannová-Daňková (srdečně zdravím!). Ať diskutujeme nad náplní a koncepcí festivalu Tanec Praha jakkoliv, jisté je, že pouze MEGAakce upozorní „širokou“ veřejnost na tanec nejlépe. A mimochodem, pokud jste někdy slyšeli výše zmíněnou dámu argumentovat o tanci, jen tak do kouta se zahnat nedá!

Další téma: Neznáte náhodou nějaké producenty, manažery, režiséry, kteří by začali „vyrábět“ z některých vhodných tanečníků mediální hvězdy, zvali je do populárních pořadů do rádia, televize, do filmu??? Myslím, že je doba, kdy tanec potřebuje další Vlastimily Harapeše.

Nejde samozřejmě o samoučelnou výrobu hvězd, ale hvězdy přivedou pozornost k tanci, přinesou do žánru publicitu, nepřímo i peníze. A peníze znamenají svobodu tvorby.

P.S. Když jsem dal úvodník přečíst mé drahé polovičce, zarazila se hned na začátku: Že prý proč píší o mohutné expanzi tance, že by stačila aspoň nějaká, úplně normální i malinká, zkrátka, že současný stav se rovná nule.

-mn-

C-Dance Ústí nad Orlicí - POZDNÍ VEČEŘE (chor. Eva Veverková)

Foto: BoD

Fotografie na titulní stránce: Soudobé taneční divadlo Praha, PAS DE DEUX, chor. Jiří Rebec, tančí: Vendula Kopecká a Jaroslav Langmaier j.h.
Foto: BoD

Od tance k tanci s Jiřinou Lavičkovou

Rozhovor s Jiřinou Lavičkovou, učitelkou, choreografkou a vedoucí Tanečního studia Domu kultury v Teplicích v Čechách začnu trochu zešíroka: Do Teplic nás díky dopisování přes dráty počítače pozvala Věra Minaříková, jedna ze zapálených maminek, točících se kolem Tanečního studia DK. Zvala nás na představení pro mě do té doby naprosto neznámého souboru, ale nemusela nás vůbec dlouho přesvědčovat. Zvědavost pracovala naplno, takže jsme se 12. prosince 1998 objevili s kolegou B. Džubejem v teplickém divadle.

O představení se ještě rozeptejí na jiném místě, nyní patří slovo Jiřině Lavičkové, vedoucí Tanečního studia DK Teplice:

• Na začátek rozhovoru moje klasická otázka - mohla byste čtenářům Tanečních rozhledů říci své taneční curriculum vitae, v hlavních rysech uvést svůj taneční životopis?

Jiřina Lavičková: „Začala jsem tančovat zde v teplickém divadle, před zhruba dvaceti a „něco“ lety v operetě. Dělal jsem gymnastiku, chodila do Lidové školy umění a chtěla jsem hrozně moc k divadlu a nakonec jsem se k divadlu dostala - jako tanečnice.“

V teplické operetě jsem tancovala asi tři roky, potom jsem udělala konkurs do Městských divadel pražských. Tancovala jsem asi tři roky v ABC a v Rokoku. Tam jsem měla možnost potkávat i Pavla Šmoka a i něco malinko okouknout z jeho práce, protože Pavel Šmok tenkrát pracoval v ABC i v Rokoku (pozn. redakce: v druhé polovině sedmdesátých let) než pokračoval dál se svojí skupinou samostatně.

Co potom - tenkrát se jezdilo tančovat i do zahraničí, do Itálie, takže jsem protančila některými bary. Ne, že bych tím byla nadšená, ale pro život se to jako škola docela hodilo. Ale odradilo mě to natolik, že jsem úplně přestala tančovat.

Vrátila jsem se úplně „do civilu“, ale asi po pěti letech se mi začalo po tančování hrozně stýskat. Začala jsem v Chrudimi, odkud pocházím, trénovat sportovní a moderní gymnastky a s těmi už jsem dělala různé pódiové skladby. No a jednoho dne přijela teplická opereta na zájezd do Chrudimi, přišla jsem tam a znovu nastoupila zpátky sem do Teplic. To bylo asi v roce 1982. Tancovala jsem ve sboru i zpívala, krátce jsem dělala asistentku i u šéfa baletu, ale teplický soubor se začal potom sám rozpadat, nebylo všechno tak úplně nejlepší... A nevím přesně kdy, je to asi šest let, byl soubor v Teplicích zrušen. Všechno skončilo.

Věděla jsem, že to tak nějak po revoluci dopadne, soubor nebyl dobrý, jeho provoz byl drahý, prodělečný... Včas jsem odešla, šla jsem učit na základní uměleckou školu do Teplic a do Duchcova, napůl. Zůstala jsem v Teplicích a na ZUŠce mě „donutili“, abych mohla vyučovat, studovat taneční pedagogiku.

Začala jsem na HAMU Praha dálkově, ale asi po roce bylo dálkové studium zrušeno, nakonec jsme studovali jako dálkově, ale chodili jsme se studenty normálního denního studia, jenže oni tam byli pořád a my jsme přijížděli jednou za čtrnáct dní. Postupně jsme byli připravováni na to, že abychom mohli studovat dál, že musíme jezdit denně. A tak jsem toho po pěti semestrech musela nechat. Snad jsem se tam ale aspoň něco naučila.

Na základní umělecké škole to nebylo špatné, ale v té době jsem si uvědomila, že místní divadlo je prázdné. Soubor tu nebyl, občas přijely zájezdové soubory... Napadlo mě tady založit dětské taneční studio, původně jsem chtěla založit něco jako dětskou taneční revue. Něco velkého, co by přilákalo do divadla na tančování spoustu diváků. V téhle době totiž lidé chodí nejraději na ohromné akce a balet sám o sobě málokoho zaujme. Když přijede do Teplic balet, je tu v celém divadle deset řad lidí, protože když tomu diváci nerozumí a pokud je kus vážnější, je to problém.

Začátky byly těžké, nikdo mi nevěřil, že bychom někdy mohli vystoupit na jevišti. Ale když jsme měli první představení, Zimní království, začal mi tehdejší ředitel divadla malinko pomáhat.

Po bývalé éře zde zůstala krejčovna a divadelní dílny, kde mi vyráběli dekorace a šili kostýmy. Potom ale šlo divadlo pod město a všechno se zrušilo...

Dnes je divadlo spojené s Domem kultury a je vlastně pod hlavičkou Domu kultury. Po dobu rekonstrukce divadla jsme byli v provizorních prostorách Domu kultury. Vystupovali jsme tam ve varhanním sále. Udělala jsem tam Kolor show, byla to estráda na schodech, takový malý Ein Kessel Bunes.

Nyní už jsme zpátky tady v rekonstruovaném divadle, je tu nahoře pěkný baletní sál.

• Vystoupení jako dnes připravujete každý rok?

„Dvakrát do roka, úplně nový program.“

Jiřina Lavičková při rozhovoru

Foto: BoD

• Byl problém sehnat první děti do vašeho tanečního studia, když jste odešla ze základní umělecké školy?

„Měla jsem děti v základní umělecké škole už nějaký rok a byly šikovné a tak jsem je převedla s sebou. Asi to nebylo tenkrát pro tu ZUŠku příjemné... Ale když vidí na škole, že to tu „šlape“, tak mi to snad už odpustili.“

• Jak doplňujete děti dnes?

„Průběžně, přibíráám talentované děti průběžně, když někdo přijde, podívám se na něho... Loni jsem otevřela přípravku, prostě děti se k nějakému termínu sejdou a já si z nich pár vyberu. Musím zaklepat na dřevo, že mi zatím neodchází šikovné děti. Ty šikovnější stabilně zůstávají a k nim se občas někdo přidá.“

• Sponzoři v Teplicích fungují, obecné klima ve městě svědčí tanci?

„Musí se o to dost bojovat... Je smutné, že město o tančování nemá až takový zájem.“

Byla jsem na obyčejném tančování někde v Lounech, takové běžné diskotékové tance, děti tam šlapaly všichni stejně a byl tam starosta a já nevím kdo, všichni těm dětem dávali dárečky... Sem na nás nepříjde nikdo. Nebyl tu nikdo.

Prostě město má divadlo, ale bez souboru. Je to nádherná zrekonstruovaná budova, ale v podstatě nikdo vlastně neví, proč se zrekonstruovala. Tak jsem se tady uchytila já a dalo mi dost práce, abych se tady udržela, abych obhájila, že tady můžeme být.

Jaký je zájem o tanec? Z teplických novin tady nebyl ani jeden novinář, nebo fotograf... A to jsem jim ještě i telefonovala. Takový stav trvá dost dlouho.

A přitom v Teplicích moc jiných kvalitních možností pro děti není, nefunguje zde gymnastika...

• Máte v souboru řadu mimořádně šikovných dětí, přemýšlíte o nástupcích?

„Moje tanečnice studují převážně na gymnáziu a rodiče je na „nějakou“ konzervatoř jen tak nedají - a mají asi docela pravdu, protože vědí, že perspektiva v tom případě není nijak růžová.“

• Rodiče spolupracují?

„Ze začátku jsem lítala ve všem sama, dnes ale maminky pomáhají, jsou vzorné.“

• Postěžovali jste si na novináře, na to, že zatím není v dohledu nějaký váš nástupce - co byste naopak chtěla pochválit?

„To, co jste viděl i vy. To, že děti tady jsou, že tak nadšeně tančují, mám pocit, že děti z toho mají radost. Je fajn, že zájem není vynucený, takové to lámáné přes koleno za každou cenu.“

Škoda, že publikum je tady zvláštní, studené. Myslím, že jsou v představení místa, že jinde už by lidé dávno tleskali a tady je ticho. Jestli mají pocit, že by snad potleskem rušili?

Pro srovnání - když jsme byli na zájezdě v Mostě s představením Alenka v říši taneční fantazie, lidi tam tleskali tak, že místy pomalu nebyl slyšet předěl, že už jde další hudba.“

• *Jezdíte někam?*

„Není nikdo, kdo by to zařídil. Určitě by to šlo, vedle je Ústí nad Labem, Most... Děti není tolik, a ani současné dekorace nejsou tak velké, že by se nedaly odvézt.“

• *Děláte představení pro školy?*

„Jedna naše maminka, učitelka, obešla školy a během dvou dnů jsme měli divadlo plné, ještě se na školy nedostalo, takže zájem by byl. Bohužel chodí pouze základní školy, se středními je potíž, nechtějí studenty pouštět jen tak na „nějaké trdlování“, pro pány profesory je to ztráta času.“

• *Postěžovali jste si na teplické novináře, myslíte si, že v celostátním měřítku je tanec propagovaný dostatečně?*

„Není, samozřejmě není. Tance je málo i v televizi, na kterou většina generací neustále kouká, na druhém programu se občas objeví nějaká kultura... Přitom by se člověk s chutí na něco podíval.“

Co se týká šíření tance - hudebníci mají velkou výhodu: Na školách

mají k dispozici notový materiál, mají knížky, nahrávky, mají všechno, ale v tanci? Stačí se podívat na ZUŠku. Neexistují nahrávky, to si každý musí prapodivně shánět, neexistuje literatura pro děti. Praha je daleko, ale taky se tam asi nedá nic sehnat.

Něco vyšlo na komerční bázi - vyšla anglická abeceda klasického baletu - všechny děti v okamžiku chtěly na špičky.“

• *Jezdíte sem v současné době do divadla nějaké taneční soubory z Prahy?*

„Ne, když by sem přijely, tak by na ně asi nikdo nepřišel. I opera tady má problémy naplnit divadlo, to by musel zpívat v opeře snad Hůlka, aby naplnili divadlo. Diváci půjdou na Donutíla, když sem přijede. Co se týká operety, která tu byla, lidi půjdou, když přijede opereta z karlínského divadla, už ani ne na libereckou operetu, prostě když chybí nějaká známá osobnost, tak je návštěva slabá. Pavel Šmok s Pražským komorním baletem tady byl asi před šesti lety. Nebylo plno, na „normálního“ diváka Šmok už je hodně náročný.“

Děkuji za rozhovor.

-mn-

Taneční féerie v Teplicích

Přijedete jednoho krásného dne do Teplic v Čechách (12.12.1998), docela zvědaví na to, co uvidíte a teď si představte: Zaplněné divadlo pro cca 800 diváků (neumím to odhadnout přesně, ale spíš víc než míň) jsem ještě čekal, ale to, co následovalo, mě skutečně překvapilo.

Dětské taneční studio Domu kultury pod vedením Jiřiny Lavičkové obnáší v podstatě totéž, co jakákoliv jiná škola - děti a mládež rozdělené do oddělení od nejmenších po největší (cca 8-16 let). Běžné, že? Ale: Pokud navštívíte školní taneční koncerty ZUŠ víte, že v každém oddělení zejména mladších a středních dětí se vždy schovávají méně pohybliví „medvídci“, nebo děti, co se jenom vezou. A teď si představte, že na jevišti teplického divadla jsem viděl pouze bystré, čilé děti s výbornými pohybovými dispozicemi. Zní to jako science fiction, ale je to tak. Tajemství a recept k úspěchu?

Dětské taneční studio Jiřiny Lavičkové je výběrové a v tomto případě to není fráze. Dále Jiřina Lavičková je odpůrce přeplněných tříd, kde se děti nemohou mnoho naučit, protože není možnost je opravovat a mít k nim individuální přístup. Zní to všechno samozřejmě, ale výsledek je skutečně radost vidět.

Představení začalo prologem „Růže naděje“ - krásná mladá děvčata s růžemi jednoduchými pohyby na lyrickou hudbu navodila příjemnou atmosféru a otevřela představení, sestávající v první polovině z deseti kratších choreografií, přiklánějících se někdy více k modernímu tanci, spíše však k jazzu a muzikálu, až místy k „disko“ žánru.

Z taneční féerie ČAROVNÁ NOC VÁNOC

Foto: BoD

V druhé polovině diváci shlédli výpravnou féerii „Čarovná noc vánoc“ žánrově oscilující mezi moderním tancem a muzikálovým tancováním. Výběr použité hudby k celému představení se dá zhruba shrnout do označení populární a rocková hudba 80. a 90. let.

V první polovině představení si asi každý divák našel tu svoji choreografii, osobně se mi líbily malé princezníčky v tanci „Šílené princezny a jedna smutná“ (v tanci zaujali sólisté: Smutná princezna Radka Slachová, princ Martin Minařík a nejdospělejší tanečník souboru Jan Štach, kterého jste si též mohli prohlédnout na titulní straně minulého čísla TR).

Žánrové dělení tanců však nemá v případě teplického Tanečního studia Jiřiny Lavičkové smysl, protože důležitá je kvalita provedení a nasazení tanečníků. Je příjemné zjištění, že tanec se dnes učí kvalitně na řadě míst v republice a Teplice v Čechách mezi ně rozhodně patří.

Tanečnímu příběhu „Čarovná noc vánoc“ pojetému jako velký muzikál by v každém případě vzhledem k jeho rozsáhlosti slušel poněkud více klasicky vystavěný děj mířící k jasnému dramatickému vrcholu - když pomínu výtečné pohybové kvality tanečnic a tanečníků, kostýmy jak ze škatulky, vynikající scénu - dekorace a smysluplnou zadní projekci (hvězdičky na nebi), právě příběh „Čarovné noci vánoc“ byl pro mě slabším článkem řetězu.

Samozřejmě, že se dá s mým názorem polemizovat - vánoční téma bylo jasné a jako divák jsem se bavil skvěle, navíc jsem si už během představení slíbil, že do Teplic za Tanečním studiem Jiřiny Lavičkové opět zase někdy pojedu.

Závěrem bych věnoval slovo jedné z diváček, kterou jsem odchytl o přestávce představení v Krušnohorském divadle v Teplicích:

• *Vaše bezprostřední dojmy z představení?*

Helena Mazzoliniová: „Jsem jako vždycky mile překvapená. Na představení paní učitelky Jiřiny Lavičkové chodím pravidelně, protože dělám sama něco podobného - učím pohybovou výchovu na základní škole s rozšířenou hudební výchovou. Do rámce hudební výchovy, kterou mají děti třikrát týdně, zahrnujeme i pohybovou výchovu, neděláme to samozřejmě v takovém rozsahu, protože nemáme jednak tolik času a nemáme všechny děti tak nadané jako Jiřina Lavičková. Ale máme třeba dvakrát do roka akademii, kde děti předvádějí také tance, kromě toho, že děti zpívají a hrají na nástroje...“

Jdu se vždycky podívat, jak vypadá její nové představení - oceňuji celou scénu, kostýmy, pohybové vyjádření dětí, které je na vysoké úrovni - je vidět, že to jsou malí profesionálové.“

• *Našla byste i něco kritického?*

„Ne. Jsem učitelka, takže vím, jaká je to práce a dřina, pracovat s dětmi a dostat z nich něco. Velmi si její práce vážím a jsem ráda, že něco takového v Teplicích existuje.“

• *Z toho, co jsme zatím viděli, co byste si nechala zatančit s chutí znovu?*

„Určitě nejmenší děti.“

Děkuji za rozhovor.

-mn-

Fotoreportáž z Teplic

*Taneční studio DK Teplice v Čechách
v choreografii Jiřiny Lantkové
vystoupilo ve vánočním pořadu
ČAROVNÁ NOC VÁNOC
v Krušnohorském divadle Teplice
Foto: BOD*

Automemorandum

Jak už to na světě bývá, něco krásného končí a něco krásného stále začíná. Nedávno začal rok 1999, rok z mého pohledu pro tanec přelomový. Ačkoliv jste to možná vůbec nezaznamenali, opustil na sklonku roku minulého Vás, příznivce soudobého tance, interpret, který po několika let vnášel trochu neklidu do poněkud stojatých vod naší neprofesionální scény.

Přestože v útlém věku nepůsobil dojmem příliš obratného hochy (trojka z tělocviku hovoří za vše), dokázal se během krátké doby vypracovat na sólistu významného souboru, ve kterém pod vedením jedné z nejlepších českých choreografek okouzloval svými jevištními výkony diváky doma i v zahraničí, na prestižních scénách i v nezapadlejších vískách. Přestože odborná kritika si s ním nevěděla příliš rady a tudíž se o něm raději nezmiňovala, svým osobitým tanečním projevem, poznamenaným totální absencí hudebního sluchu a klasického tanečního vzdělání, učaroval tisícům diváků a zejména divaček všech věkových kategorií. Ostatně vysoká koncentrace opačného pohlaví v tanečních sálech byla hlavním impulsem, který ho k tanci v sedmnácti letech přivedl. Bohužel životní realita v podobě šťastného manželství a stálého zaměstnání v metropoli takřka dvě stovky kilometrů vzdálené od působiště mateřského souboru vedla na podzim loňského roku k nevyhnutelnému kroku - po několika letech každotýdenního dojíždění byl nucen svou aktivní taneční kariéru ukončit.

Ne vždy byly jeho taneční výkony hodnoceny pozitivně. Často slýchal kritické poznámky o nedostatečném pohybovém rozsahu, jeho pozici sólisty

zlí jazykové vysvětlovali jeho neschopností udržet tempo s ostatními či jeho chatrnou krokovou pamětí. Přesto podobná osobnost bude české taneční scéně chybět.

Nejen taneční experti již možná uhodli, že píši sám o sobě. Věřím, že mou absenci český scénický tanec přežije a mou pozici v souboru C-Dance zaujme jiný talentovaný hoch, i když laťka je nasazena vysoko. Přesto z Vašich životů rozhodně nezmizím. I nadále se na stránkách Tanečních rozhledů budete setkávat s mými články a kdoví co bude za dvacet let...

Koncem dubna se totiž do tohoto světa chystá vkročit první hmatatelný důsledek mého dlouhodobého milostného vzplanutí k mé skvělé ženě! Ostatně za dvacet let už možná český soudobý tanec vyrostl z pubertálních mindráků z vyšší popularity fotbalu a hokeje a stane se sebevědomým uměleckým směrem 21. století. Nakonec předpoklady pro to má ty nejlepší. Možná, že za dvacet let Taneční rozhledy svým nákladem budou konkurovat časopisům pro paní a dívky a chlapci se do tanečních souborů budou hrnout jako kdysi naši dědečkové do Sokola a dobrovolných hasičských sborů. Možná že za dvacet let bude moje dcera či můj syn sólistou baletu Národního divadla, jehož uměleckou šéfkou bude tou dobou již pár let Eva Veverková. A je docela možné, že mi konečně pořádně porostou vousy, zatímco můj vlasový porost radikálně prořídne a na to, že mé ploché nohy kdysi pleskaly o baletizol, si už nikdo nevzpomene...

Libor Tampier

Libor Tampier si vystupování se souborem C-Dance opravdu „užil“ - jen choreografie KLOBOUK Z AVIGNONU (viz foto) měla 21 repríz a to i na takových scénách jako Divadlo ABC Praha, Divadlo F.X. Šaldy Liberec, mezinárodní taneční dílna během festivalu v Avignonu (Francie), Jiráskův Hronov atd.

Foto: Pavel Štoll

Na slovíčko s Vlastimilem Harapesem

S šéfem baletu Národního divadla Vlastimilem Harapesem jsem se sešel v šatně libereckého Divadla F.X. Šaldy, kde měl ten večer moderovat Adventní benefiční koncert. Jeho jméno pro mě (i pro moji manželku) vždy bylo synonymem klasického baletu a tak jsem se na setkání s ním velmi těšil.

• *Nedávno jste pozval do Stavovského divadla liberecký balet, máte přehled o dění v oblastních divadlech?*

Vlastimil Harapes: „Situace je velmi těžká, podmínky nejsou ideální, lidé nejsou dostatečně placeni a není se tedy čemu divit, že to není to nejlepší, co by jsme mohli vidět. Potom je na jednotlivých šéfech baletu, aby vybrali repertoár, v kterém se soubor ukáže v dobrém světle. Je samozřejmě výhodnější, když jsou choreografie stavěny na úrovni souboru. Když jsem viděl liberecké tanečnický v Carminé Buraně, zdálo se mi, že jsou dobří, že to zvládají. Tančili s obrovskou chutí, což je důležité, a také odezva diváků byla adekvátní, velmi příjemná. Víím, že dostat diváky na tancování není vůbec jednoduché, zbavit je obecného názoru, že je to nuda. Svým způsobem stejně jako opera je balet výlučné umění velké stylizace, ovšem u nás se ještě, alespoň já to tak cítím, nepodařilo překonat u lidí bariéru, kdy si říkají: Nerozumím tomu, co tam dělají a tím pádem je to nudné.“

• *A není to tím, že především v klasickém baletu je spousta tancování jen pro tancování, které děj nijak neposouvá?*

„Ano, to máte pravdu, ale tanec nemusí být v takové kvalitě, že se diváků zatají dech, protože takhle to nečekal, takhle by to sám nikdy neudělal. Jenže někdy se tam pohybují lidé ne dobře trénovaní, tlustí, oškliví, neestetičtí, kteří nesplňují předpoklad, že tělo musí vypadat jako dokonalý nástroj. Čím je tělo dokonalejší, tím i je pohyb estetičtější. Proto také konzervatoř trvá osm let, protože je velmi těžké techniku získat. A právě klasika je řemeslo. Klasický balet je sice odkazem 19. století, romantismu, atd., ale pokud klasickou techniku ovládáte, pak můžete dělat různé styly.“

• *Dobře, to je myslím jasné. Ale spousta moderních choreografů tvrdí, že klasický balet je v podstatě tělocvik, kdy se diváci dívají na to, jak vysoko se švihá nohou. Samozřejmě, že se to musí umět, ale pro diváka...*

„...je to prázdné. Ne. Já si myslím, že jsem vynikl právě proto, že jsem dokázal pohyby dávat smysl. A to ještě u nás jsme dělali poměrně málo abstraktních baletů, kde opravdu jde jenom o pohyb, o výtvarný dojem. Jestliže jde o děj, tak pokud švihnu nohou, vyskočím, nebo zatočím piruetu, je to jako v činohře slovo. Ale jestliže to tam někdo jenom odcvičí, pak je to špatné.“

• *Kolik je podle vás v populaci lidí, kteří budou na balet chodit? Asi nelze čekat, že jich bude více než třeba příznivců činohry.*

„Já si nemohu stěžovat, my máme devadesátiprocentní návštěvnost, nejvyšší v Národním divadle. Záleží na „materiálu“, jak lidé pracují, co divákům nabídnou. Když něco nechápou, tak to nechtějí přijmout. Dodnes u nás není populární Janáček, přitom všude ve světě vám řeknou, že je to jedna z nejkrásnějších muzik, jaké existují. Tady ho dejte na repertoár a nikdo nepřijde. V Národním divadle, i když v podání skvělých pěvců, více než dvakrát za měsíc se hrát nemůže, protože se divadlo nenaplní, kdežto při Prodané nevěstě či Labutím jezeře pokaždé.“

• *Jak z toho tedy ven?*

„Existuje cesta přes interprety, tak jako v činohře. Kdyby lidé nechodili na Rösnera, Bohdalovou či dřívě Marvana nebo Medřickou, možná by do divadla také nepřišli. Hvězda je zárukou kvality, tudíž mít slavná jména je základ. Nejdřív z nich ovšem hvězdy musíme dělat. Kdybych se nevrhal do televizních show, do filmu a do zpěvu, tak by mě dneska znal daleko menší počet lidí. Takhle spousta diváků přišla ze zvědavosti, protože mě viděli ve filmu a chtěli se podívat, jak ten balet vlastně vypadá. Dostal jsem spoustu dopisů, ve kterých mi děkovali, že díky tomu objevili úplně nový svět.“

• *Je pravda, že když se řekne balet, většině lidí se vybaví právě a jen vaše jméno. Myslíte tedy, že toto je cesta k širšímu povědomí o tanečním umění?*

„Jedna z cest je to určitě. Doufám, že diváci budou

chodit také na Louskáčka, který si nedávno odbyl svou premiéru. Vždyť byl realizován nejlepším ruským tvůrcem Jurijem Grigorovičem, který vytvořil celou baletní epochu, včetně baletů jako byly Ivan Hrozný, Kamenný kvítek nebo Spartakus, prostě velké podívané, při kterých se diváci mohou utleskat. To ale neznamená, že by neměly existovat komorní skupiny a balety, protože to je svoje kategorie. Ale neměly by se míchat hrušky s jablky, protože velké divadlo potřebuje velké věci, proto je baletní literatura plná nádherných muzik. Proč by se měly dělat kousičky z něčeho, kdy se na velké scéně pohybuje pět až deset lidí? Čas od času je to samozřejmě možné, ale divadlo se o to nesmí opírat. Zrovna jako litr nepatří do půllitru, půllitr nepatří do litru.“

• *Co si myslíte o nových trendech v tanci, v pohybovém umění?*

„Je to bezvadný vývoj. Vždy existují experimentátoři, dnes i před sto lety. Isadora Duncan křičela: odhodte špičkovky, nemučte se, běžte, příroda... Ale kde to zůstalo? Klasický balet je nezníčitelný.“

• *Jak se tedy díváte na absolventy Duncan Centre?*

„Já žádné neznám. Žádné slavné. Ti se možná uplatní v muzikálech, právě proto, že jim chybí tahle technika.“

• *Ale tam se klasika učí také...*

„Ale není na ni hlavní důraz a pak to stačí tak na komorní soubory, i když nevím, jestli se někdo z nich dostal třeba do Pražského komorního baletu, nebo na muzikály.“

• *A co absolventi taneční konzervatoře? Vy tam učíte...*

„V současnosti se můžete jít podívat na představení ve Stavovském divadle Péta a Vik a Marná opatrnost, které je na tak vysoké úrovni, že by člověk vůbec neřekl, že se jedná o produkci školy.“

• *Znáte nějaké amatérské soubory?*

„Jedině jednu skupinu mentálně postižených - studio Oáza, kam se přichází dívat na jejich představení a sem tam jim i poradím. Je to příjemné v tom, že postižení nemají žádné zábrany, což je strašně důležité. Víím to podle sebe, dlouho jsem se v začátcích zbavoval studu, netančil jsem úplně uvolněně, kdybych je znal tenkrát, určitě by mi to pomohlo.“

• *Já měl na mysli amatérské skupiny soudobého tance, jakých je u nás už mnoho.*

„Bohužel na to nemám čas. V divadle jsem šéfem již devět let, třikrát týdně učím na konzervatoři, hraji v muzikálu Kráska a zvíře, je toho opravdu hodně.“

• *Máte ve své pozici šéfa baletu nějaký sen, třeba nějakého hosta?*

„Chtěl bych, aby přijížděly velké soubory. Vlastně je to znovu odpověď na tu otázku, jak zvýšit prestiž a popularitu baletu - jediné když uvidí maximální skvělé provedení. Proto například usilují o to, aby v Národním hostoval soubor pařížské Opery, která je považována za nejlepší světový soubor, který má na repertoáru velké klasické balety. Chtěl bych samozřejmě oslovovat nejlepší choreografy, aby pracovali s naším souborem, ovšem je to také otázka toho, zda je budu moci zaplatit.“

Libor Tampier

Noční pohled na Laternu Magiku a Národní divadlo (Nová scéna a historická budova)

Foto: BoD

Ljubov Dančenko & Jaroslav Slavický v Liberci

Ljubov Dančenko

Foto: Petr Šimr

nedávni absolventi dosti významná sóla, mnozí nacházejí uplatnění i v zahraničí.

Dančenko: S absolventy pražské konzervatoře jsem velmi spokojena. V oblastním divadle se často stává, že ráno nastoupíte a večer již tančíte, a s nimi se v tomto ohledu velmi dobře pracuje. Mají například dobrou jevištní zkušenost.“

• Jaké vztahy má vaše konzervatoř s ostatními školami, např. Duncan Centrem?

Slavický: „Myslím, že dobré. Konkrétně s Duncan Centre spolupracujeme při výměně pedagogů. Naši studenti a pedagogové se také zúčastňují seminářů moderního tance, které tato škola pořádá.“

• Někdo tvrdí, že TK je příliš konzervativní, jiní zase říkají, že DC se nedostatečně věnují klasice. Jste vy spokojeni se spektrem předmětů a množstvím látky na vaší škole?

Slavický: „Nevím z čeho pramení tvrzení, že jsme konzervativní. Výuka na TK vychází z dlouhodobých a tím také prověřených zkušeností. Snažíme se připravit naše posluchače pro profesionální dráhu a stejně zodpovědně jako klasiku, která je základem všeho, vyučujeme modernu a velký prostor věnujeme také lidovému tanci. Každoročně děláme samostatné koncerty věnované právě těmto oborům. Jak jsou naši žáci připraveni pro praxi, to vám asi lépe poví paní Dančenko...“

Dančenko: „Dnes už neexistují tanečníci, kteří by se věnovali pouze klasice. Žáci TK jsou pro praxi velmi dobře připravení. Jsou to profesionálkové, které lze využít kdekoli.“

Slavický: „Od tanečníků se v současnosti vyžaduje syntetický projev. U špičkových souborů se dnes střídají nejrůznější choreografové, domácí i zahraniční, a oni musí být schopni na to reagovat. Čím toho člověk více umí, tím širší má možnost uplatnění. Naši absolventi se neuplatňují jen v kamenných divadlech, řada našich absolventů působila nebo působí v Pražském komorním baletu, uplatňují se také v muzikálech či alternativní tvorbě. Každý si po škole musí najít to, co mu nejvíce vyhovuje.“

• Koho byste rád viděl v roli pedagoga na vaší škole?

Slavický: „Nejde jen o to, koho já bych chtěl, ale zda o to mají také zájem. A také ne každý vynikající tanečník může být vynikajícím pedagogem. Vychovat kvalitního pedagoga je téměř stejně obtížné jako vychovat kvalitního tanečníka. Znamená to stále hledat, zkoušet a ověřovat, což je také způsob, jakým doplňujeme náš sbor. Nebudu ale nikoho jmenovat, aby se někdo neurazil, že jsem na něj zapomněl.“

• Jste spokojeni s úrovní základních uměleckých škol?

Slavický: „Bohužel, ne u všech. Z některých ZUŠ, soukromých škol nebo kursů k nám přicházejí děti, které říkají, že je navštěvovaly třeba pět let, ale nemají základní držení těla, jsou hrbaté, nemají zafixované základní pohybové principy. Ale jsou i školy, kde je vidět, že pedagog tam pracuje správným směrem, dává dětem úkoly, na které mohou stačit, rozvíjí přirozeným způsobem jejich taneční projev, ale řekl bych, že jich je bohužel méně než těch prvních jmenovaných.“

Libor Tampier

Prozaické baletní divadlo uvádí premiéru

Trivertimento

Večer tří choreografů

Gustav Mahler – Petr Šimek: Tiše a smutně až do konce.

Antonín Dvořák – Irena Janovcová: Rodinné album.

David Israel – Marika Blahoutová: Jaké bude počasí?

Prozaické baletní divadlo připravuje jako první premiéru roku 1999 večer tří choreografů, nazvaný TRIVERTIMENTO. Představujeme mladé choreografy, kteří talentem převyšují obvyklý průměr v profesionální praxi, a kteří svým pohledem na choreografii, dramaturgii i celkovým pohledem na divadelní tvorbu mohou upoutat jak diváka, tak i odbornou veřejnost. Proto jsme pozvali k hostování v našem divadle Petra Šimka a Mariku Blahoutovou, kteří již některými díly zaujali a přesvědčili obecnost o svém talentu. V porovnání se stylem Ireny Janovcové tak vzniká pozoruhodný večer tří pohledů na taneční divadlo, na možnosti využití baletní a jevištní techniky. Spojujícím prvkem v tvorbě těchto tří choreografů je vztah k příběhu, citění dramatiky a umění ztvárnit vnitřní duševní stavy tancujících postav. Prvkem, který činí toto spojení zajímavým a přitažlivým je přístup k výběru témat. Zatímco se Petr Šimek obrátil k dílu Gustava Mahlera Písně potulného tovaryše, Irena Janovcová se inspirovala Dvořákovými Dumkami. Celý večer odlehčí Marika Blahoutová, která je svým zaměřením více optimistická a méně filosofická.

Premiéra bude 27. února 1999 v Divadle pod Palmovkou v 19⁰⁰ hod.

Poznáte bratislavskú Asociáciu súčasného tanca?

Začalo sa to tým, že zopár tanečníkov študovalo na VŠMU v Bratislave nový odbor - pedagogiku moderného tanca. I ja medzi nimi. Študovať sme síce študovali, dokonca 5 rokov, ale keď sme sa počas školy občas zamysleli nad otázkou, čo so svojou kvalifikáciou môžeme po skončení štúdia robiť, odpoveď sme bohužiaľ nenachádzali. Neexistovala u nás žiadna profesionálna skupina alebo divadlo moderného či súčasného tanca, neexistovala inštitúcia, kde by sme sa ako pedagógovia súčasného tanca mohli zamestnať, neexistovalo veľa vecí, hlavne tu nebolo dostatočné povedomie spoločnosti o tom, čo to vlastne súčasný tanec je. A tak sme si uvedomili, že sa o svoju budúcnosť musíme postarať sami. Prvé kroky vznikli ešte počas štúdia, keď sme v roku 1995 zrealizovali projekt Ateliér pohybu Dvorana. V rámci neho sme na pôde VŠMU organizovali rôzne semináre s domácimi a zahraničnými pedagógmi, organizovali študentské predstavenia a prednášky, pozývali verejnosť na "zoznamovanie sa" so súčasným tancom. Tento projekt úspešne pokračuje dodnes, je však výlučne školskou záležitosťou. Keď sme ako prví absolventi zo školy odišli, dalo by sa očakávať, že sa rozletíme každý svojou cestou. Spoločné problémy a snaha rozvíjať súčasný tanec, ktorému sme boli „oddaní“, nás však udržali pohromade a časom sa ukázalo, že naše problémy sú problémami aj našich pedagógov moderného a súčasného tanca a rovnako aj študentov, ktorí prišli po nás. Tak vsrkla myšlienka naozaj sa spojiť a spoločne si pomáhať, vytvárať profesionálne podmienky na našu realizáciu a tým na rozvoj súčasného tanca, vytvoriť si akúsi strechu nad hlavou. Bolo nás 14, keď sme v novembri 1996 založili Asociáciu súčasného tanca (AST).

Keďže úloh a snov je veľa, práca v AST je rozdelená do 3 oblastí.

V oblasti pedagogickej organizujeme rôzne semináre a tvorivé dielne. Časť z nich je určená amatérskym tanečníkom (víkendové workshopy, Letná tanečná škola), ale väčšia časť je určená profesionálnym tanečníkom, či študentom umeleckých škôl. Koncom roku 1997 sa rozbehol chod pravidelných seminárov súčasného tanca pre profesionálnych tanečníkov - „Ďalšie vzdelávanie profesionálnych tanečníkov“, za podpory nadácie SCCA, ktoré prebiehajú takmer každý deň v týždni. Je to možnosť pre nezávislých tanečníkov udržiavať sa vo forme prostredníctvom pravidelných tréningov a oboznamovať sa s najnovšími trendmi súčasného tanca. Zároveň je to príležitosť pre slovenských pedagógov pravidelne a systematicky vyučovať. Medzi pedagógmi sú napríklad Milan Kozánek, Anna Sedláčková, Lucia Holinová, Monika Caunerová, Zuzana Bacová) Zo zahraničných pedagógov sme privítali napríklad Ivana Wolfeho (CH), Freya Fausta, Miu Lawrence (USA), Claire Heggen, Erica Lamoureux (F) a ďalších.

Druhou oblasťou činnosti AST je organizovanie rôznych predstavení domácej a zahraničnej produkcie, ktoré AST uvádza pod názvom „Scéna súčasného tanca“. Tieto predstavenia sa konajú niekoľko krát do roka, buď ako komponované predstavenia nových diel slovenských choreografov, alebo ako celovečerné predstavenia (napr. Yoshiko Chuma (Japonsko) - Nedokončená symfónia, Laroque Dance Company (A) - Ja večné dieťa, TS Artyci - Tvrdé prístátie,...) Výnimočnou akciou bol projekt „Rozhovory na dialku“, ktorý vznikol v rôznych mestách Slovenska v lete 1997 pod vedením americkej choreografky Marty Renzi.

Do tejto oblasti spadá aj medzinárodný festival súčasného tanca „Bratislava v pohybe“, ktorý sa minulého roku konal druhý krát. Festival nadväzuje na dobrú tradíciu rovnomeného festivalu organizovaného pred rokmi Francúzskym inštitútom v Bratislave. Túto, výlučne francúzsku záležitosť, AST rozšírila o celoeurópsku a zaoceánsku účasť. Na festivale sa predstavili výrazní tanečníci a skupiny súčasného tanca, ako napr. Russel Maliphant (GB), Frey Faust (USA), Ivan Wolfe (USA), Cie. Castafiore (F), Irene Stamou (Kanada), Szeged Contemporary Ballet (H), Déja Donné (CZ), AS Project (SK) a ďalší. Nezabudnuteľným zážitkom a poctou pre Bratislavu bola absolútna derniéra nemeckej skupiny SOAP Dance Theatre Frankfurt (aj s dvoma slovenskými tanečníkmi na scéne).

Tretou oblasťou je propagácia a publikačná činnosť. Táto sekcia má na starosti styk s médiami za účelom propagácie akcií AST. V prvom rade je jej cieľom oboznamovať umeleckú aj širokú verejnosť o súčasnom tanci, o jeho dianí a rozvoji na Slovensku, čím chce AST pomôcť k začleneniu tohto umeleckého druhu do spoločnosti. Propagačná sekcia realizuje aj odborné články o tanci, ktoré publikuje v rôznych umeleckých periodikách.

AST si za dva roky svojej existencie vytvorila dobrú úroveň spolupráce so zahraničím. Úzko spolupracuje s organizáciou MAPA Amsterdam, MAMAPAPA Praha, networkom Aerowaves. Je členom EITM, spolupracuje s partnerskými organizáciami v zahraničí, má mnoho kontaktov so skupinami a centrami súčasného tanca. Vďaka festivalu Bratislava v pohybe si vybudovala veľmi dobrú spolu s kultúrnymi inštitútmi európskych krajín, zastúpených na Slovensku.

Potreba sústreďenia a koncepčného rozvíjania aktivít AST vyústila do vypracovania projektu „Centrum súčasného tanca“. Centrum zahŕňa možnosti realizácie a prezentácie tvorby mladých umelcov, vytvára výchovný systém na zvyšovanie profesionálnej úrovne tanečníkov, ale zároveň sa obracia aj k širokej verejnosti. Vytvorenie Centra, samostatnej budovy pre súčasný tanec, so sálami, javiskom a všetkým potrebným príslušenstvom, je perspektívnym cieľom AST. V minulom roku sa nám vďaka spolupráci s Domom kultúry Ružinov podarilo začať v dočasných priestoroch tohto kultúrneho domu.

Dnes je nás v AST čosi vyše dvadsať a máme za sebou dva roky činnosti. Je to málo z pohľadu, koľko mravčej práce máme ešte pred sebou, ale zároveň veľa, keď si zrekapitulujeme, koľko dôležitej práce AST pre súčasný tanec na Slovensku už urobila. Na záver musím z vlastnej skúsenosti podotknúť, že toto spojenie našich myšlienok, energií a síl, malo veľký význam. Pre mňa snáď i taký, že som ostala pri tanci.

Zuzana Bacová

Študenti VŠMU v chor. SUSPICIOUS LOVE

Foto: Lubo Vankovič

„Šmokovci“ zakončili MTT 99

MTT 99 - Představení Pražského komorního baletu 10.1. 1999

Laterna Magika

Závěr letošního ročníku Mezinárodního týdne tance patřil stálci našeho tanečního nebe - skvělému Pražskému komornímu baletu. Jeho představení jsou pro mne vždy malým svátkem, jelikož vím, že uvidím výborné tanečníky tančit kvalitní repertoár, který by „Šmokovcům“ mohlo závidět leckteré evropské taneční těleso. Ale dost komplimentů, vraťme se k samotnému představení.

Program večer tvořila celkem tři díla, z nichž dvě jsou již staršího data a prostřední mělo svou premiéru. Večer otevíralo jedno z nejlepších děl, jaké jsem měl možnost kdy vidět na jevišti, vynikající STOOLGAME Jiřího Kyliána.

Stoolgame vznikla na skladbu Solitaire norského skladatele Arne Nordheima, který ji napsal jako výsledek traumatizujícího dojmu, když v létě roku 1968 viděl na československo-polské hranici přípravu ruských vojsk na vpád do naší země. Jak to nakonec dopadlo, víme všichni nejlépe. „Solitaire“ je jako hudba použita až v druhé části celé choreografie, což jen umocňuje vizuální a vjemový dojem z celého díla. V první polovině se tančí bez hudby. Kyliánova choreografie je o základní lidské touze. O potřebě být svobodný, nezávislý. Tato lidská přirozenost, s níž se všichni rodíme, je však v mnoha případech silně potlačována. Některé kapitoly ze světových dějin jsou toho věrným příkladem.

Stoolgame byla postavena na tématu známé dětské hry o židle. Ze hry se však postupně stává brutální a nemilosrdná hra o život, která končí smrtí. Chtěl jsi jít svou cestou?! Chtěl jsi milovat, co bylo zakázané?! Šel jsi sám proti davu?! Zasloužíš spravedlivý trest, aby v tvých šlépějích náhodou nešli i ti druhí. Sedíte v hledišti a běhá Vám mráz po zádech. Jak je to pravdivé a skutečné!

Když jsem tuto choreografii viděl poprvé, nevěřil jsem svým očím. Stejně tak jako většina děl Jiřího Kyliána i toto dílo žije svým vlastním životem. Životem krutým a nemilosrdným, vedeným ideologií, jež byla příčinou mnohých nesvárů a válek. Stoolgame je o lidech - pro lidi. Proto je tak dokonalá. Pražský komorní balet má na svém repertoáru perlu, která bude zářit i v té největší hloubce divadelního oceánu.

Následovala premiéra večera - FRESKY choreografické jedničky Baletu ND a současného uměleckého šéfa PKB Libora Vaculíka na hudbu Bohuslava Martinů. Libor Vaculík si pro svoje nejnovější dílo vybral jako námět životní osud renesančního malíře Piera della Francesca. Slepý Francesco rekapituluje svůj život, který mu běží před prázdnými očima jako filmová smyčka, jež začíná i končí ve stejném místě. Podmanivá hudba velikána české hudby Bohuslava Martinů je opravdovou lahůdkou a společně s vcelku kvalitní choreografií vytváří dílo, jež stojí za zhlédnutí.

Malíř vzpomíná na výrazné životní momenty. Lásku, uměleckou múzu i osudový okamžik slepoty. Vaculík zde používá častých divadelních popisností, které jsou však velmi čistě zakomponované do celkové choreografie. Na můj vkus jich je však přece jen mnoho. Když tanečník naznačí, že je slepý, nemusí tak činit vícekrát za sebou. Meč jako nástroj slepoty se též nemusí podávat z ruky do ruky tak dlouhou dobu. Nakonec je však velmi mistrně použit jako kříž na náhrobku.

Fresky popisují svůj název téměř doslovně. Jsou svižné, přesné v krocích, chytlavé svou tematikou. Nicméně i tak se nemůžu zbavit dojmu, že se mohla řada věcí udělat ještě lépe. Jak znám díla Libora Vaculíka, věřím, že opravdu mohlo. Jediné, co bych rád dodal, je skutečnost, že hluboce smekám před Radkem Vrátilcem, jelikož svou postavu slepého malíře zahrál s neuvěřitelnou bravurou. Zkuste si někdy zatancovat slepce! Není to žádná sranda! Radku, klobouk dolů...

Od Stoolgame přes Fresky až k hravému závěru večera - STMÍVÁNÍČKU. Toto laškovné dílo je opět z tvůrčí dílny Libora Vaculíka a je trošku starší. Svou premiéru mělo již v roce 1988 a téhož roku získalo Hlavní cenu na II. Celostátní choreografické soutěži v Bratislavě. Dnes je opět oživené pro PKB.

Stmíváníčko je o erotických hrátkách mladých holek a kluků. Sejdou se - jedno kde a navzájem mezi sebou žertují. „Pojďme si hrát s našimi těly...“ Přesně o tom je celá choreografie. Dovádění, skotačení, milování. Nakonec Vám všichni ukáží andělská křídýlka, jako že se nic nestalo. Opravdoví andělci.

Připomnělo mi to známé scény, kdy se ratolesti vrací po prohýřené noci a druhý den jsou vedle rodičů jako ze škatulky a o ničem neví. Přesně tak to bylo, je a bude. Stmíváníčko Vás naladí do žertovné nálady. Je pravda, že je už trošku dětinské a na můj vkus malinko mimo dobu. Jedenáct let je jedenáct let. Spíše než humorné scénky mě více zaujaly výkony např. výborného Lubora Kvačka. Inu, mé představy o erotických hrátkách jsou jiného ražení než tomu bylo před jedenácti lety u Libora Vaculíka.

Doufám, že ze mě teď nebude nějaký sexuální maniak. To bych fakt nerad!

A co říci závěrem?

Měl jsem krásný večer. „Šmokovci“ jsou profíci, jak má být. Jednotlivá díla, která mají na repertoáru, jsou svým způsobem klenoty naší české taneční historie. Zejména pak nesmrtelná díla Pavla Šmoka. Ať si tedy vyberete jakékoli jejich představení, zcela jistě neprohloupíte. Víím, o čem mluvím, protože když jsem začínal s taneční kritikou, neviděl jsem ani jedno představení PKB a napsal jsem o nich, že nestojí za nic. Dnes jsem viděl téměř všechny. Takže když Vám řeknu, že to za to stojí, tak mi věřte, zvedněte se z pohovky a běžte do divadla. Neprohloupíte!

Aleš Cigánek

Mezinárodní týden tance 1999 Praha

12. Ročník proběhl ve dnech 4. - 10. ledna 1999. Hlavním pořadatelem bylo Taneční centrum Praha - konzervatoř o.p.s. Spolupořadatelé: Hlavní město Praha, Laterna Magika, Mezinárodní týden tance - občanské sdružení.

Ředitelkou festivalu byla PhDr. Vlasta Schneiderová.

Jako už tradičně byl MTT rozdělený na dvě části:

1. Celý týden probíhaly taneční lekce a semináře s našimi i zahraničními pedagogy.
2. Část obrácená k veřejnosti: V Laterně Magice probíhala představení: 4. ledna **No End** (choreografie Jan Kodet v provedení „grantové společnosti“ Jana Kodeta) a v druhé polovině představení **Tanečník na provaze** (choreografie Philip Talard v provedení baletu Národního divadla Moravskoslezského z Ostravy).
6. ledna Přehlídka mladých choreografů a českých a slovenských tanečních škol, Bralen - Slovensko
7. a 8. ledna „...romeo + julia...“ (choreografie Ján Ďurovčík, Bratislavské divadlo tanca - Slovensko)
10. ledna Pražský komorní balet (choreografie Jiří Kylián, Libor Vaculík)

Samozřejmě jsme s naší redakční výpravou strávili na MTT alespoň jeden celý den (8. ledna). Jako vždy i letos se opět potvrdil velký zájem tanečníků o praktické taneční semináře - sál „Větrníku“ praskal ve švech a bylo fajn cítit ve vzduchu velké nadšení a zájem ze strany frekventantů MTT. A když uvážíme, že večer byl pro ně několikrát připraven taneční chod v podobě skvělého představení, tleskám. Už J.A.Komenský mluvil o komplexnosti jako o nejlepším prostředku pedagogického působení.

MTT tak nasazuje téměř nepřekonatelnou latku mnoha tanečním dílnám a dílničkám konaným během roku po území celého státu - je potřeba dát tanečníkům nejen „potravu pro tělo, ale i pro duši.“ V tom je smysl MTT jedinečný a příkladný.

-mn-

Víte o tom?

- ☞ Ve dnech 2. a 3. února 1999 proběhla na půdě **Duncan Centre Praha** premiéra představení „IL SOGNO“ (Sen noci svatojánské). Choreografie Simone Sandroni, hudba Bruno de Franceschi, tanec a zpěv studenti a absolventi konzervatoře Duncan Centre.
- ☞ V pátek 22. ledna 1999 oslavila své životní jubileum **Věra Veselá** (gratulujeme!!!) v Divadle KOMEDIE Praha představením s názvem „Veselá padesátka“. Evergreeny 80. let a současný repertoár tančilo Studio POP BALET a hosté.
- ☞ **Přehlídka scénického tance „Tanambourée“** proběhne 5. - 7. března 1999 v Městském divadle ve Varnsdorfu. V pátek večer (5.3.) uvidíte taneční a pohybové divadlo MY Jiřího Lössla, odpoledne 6.3. v 15⁰⁰ akce vyvrcholí v Městském divadle přehlídkou scénického tance „Tanambourée“. Mimoto budou probíhat taneční semináře, večer po představení (6.3.) rozborové setkání.
- ☞ Do festivalu „**Lomnického hudební jaro 1999**“ byla zařazena kategorie Scénické tance, určená pro sóla nebo skupiny. (věkový limit: 17 let). V sobotu 17. dubna je pro tuto kategorii určený čas od 11⁰⁰ do 14⁰⁰ v Sokolovně v Lomnici nad Popelkou. Nejzajímavější vystoupení budou vybrány na nedělní galakonzert 18. dubna. vystoupí účastníci od 11⁰⁰ - do 14⁰⁰ v Sokolovně
- ☞ Zajímá Vás polský scénický tanec? 26. - 28. března 1999 proběhne v Polsku ve městě KALISZ 7. ročník „**Mezinárodní prezentace forem soudobého tance**“. Informace: Centrum kultury i sztuki 62-800 Kalisz ul. Lazienna 6, Polsko, fax.: 0048-62-7645982, tel: 0048-62-7641047. V dubnu se koná festival současného tance ve Wroclawi „**Krzyki-Dance**“. V červnu a v červenci se koná v Bytomiu **Mezinárodní konference soudobého tance a dílny soudobého tance**, během kterých probíhají také taneční představení. Za zaslání informací děkujeme Anně Cygan z Krakova, vedoucí Studia tańca Akcent.
- ☞ I letos připravujeme v **Ústí nad Orlicí „Letní dny tance“** (starý název mezinárodní taneční dílna jsme opustili, protože kromě cvičení probíhá souběžně i taneční festival **3x Modern Dance**, proto jsme zvolili „širší“ termín). Letošní šestý ročník se koná opět začátkem prázdnin: 3. - 10. července. Bližší informace podá Iva Švarcová, Artama Praha, Křesomyslova 7, P.O.Box 2, 140 16 Praha 4 - Nusle, nebo přímo Eva Veverková, Havlíčkova 120, Ústí nad Orlicí 562 01, tel.: 0465-525087. Skupina tanečních pedagogů pro „Letní dny tance“ se zatím formuje, abychom prozradili alespoň některá jména: Zuzana Bacová (sólistka Artyci - Slovensko, taneční lektorka), Leona Qaša Kvasnicová (sólistka Bratislavského divadla tanca - Slovensko), Jaroslav Langmaier (absolvent London Contemporary Dance School, sólista Soudobého tanečního divadla Jiřího Rebce), Jiří Lössl (metodik, pedagog, choreograf, aj).
- ☞ **Entrée k Tanci**, festival české a slovenské pohybové tvorby se chystá letos počtvrté do Hradce Králové. Termín: 16. - 18. dubna 1999
- ☞ Čtvrtá celostátní přehlídka pantomimy a pohybového divadla s názvem **Otevřeno** se bude konat v Městském divadle v **Kolíně** 23. - 25. dubna 1999. Přehlídku vyhlašuje Evropské centrum pantomimy neslyšících a IPOS-ARTAMA Praha. Přehlídky se mohou zúčastnit se svým souborem jednotlivci, dvojice nebo trojice, soubory. Přehlídka je určena především pro obor pantomima, pohybové divadlo a příbuzné obory. Zájemci o účast na přehlídce zašlou nejpozději do 26.2.1999 přesně vyplněnou přihlášku na adresu pořadatele. Přihlášky, dotazy a žádosti zasílejte na adresu: E.C.P.D. - J.Zemánek, Jeseninova 3, 400 03 Ústí nad Labem, nebo Ipos-Artama Praha, Křesomyslova 7, 140 16 Praha 4 - Nusle, tel.: 02-61215681
- ☞ Pracovní nasazení choreografa Libora Vaculíka je neutechající: 15. a 16. ledna měl premiéru v Národním divadle v Brně jeho balet **Marie Stuartovna** (hudba S. Prokofjev)
- ☞ Už jste také zaslechli, že by zpěvák **Daniel Hůlka** mohl obsadit titulní roli baletu Don Quijote v Národním divadle Praha? Zatím se o tom pouze teoretizuje.
- ☞ Artama Praha pořádá v Praze 20. a 21. února **taneční semináře** v DDM Praha 8, Krynická ul. Bližší informace Iva Švarcová, Artama Praha tel.: 02-612 156 84 až 7.
- ☞ **Čtvrtou letní školu tance pořádá taneční a pohybové studio Jiřího Rebce Praha**. Jako už tradičně se koná ve Chvaleticích v Kulturním domě ve dvou termínech: 24.7. - 31.7. a 31.7. - 7.8.1999. Náplň tvoří technika klasického tance, technika M.Cunninghama, technika M.Graham, afrotance, jazzový tanec, scénický tanec. Jako lektori budou působit Jiří Rebec - umělecký ředitel a choreograf Soudobého tanečního divadla, Bohunka Jelínková - pedagožka a členka baletu ND, Jaroslav Langmaier - pedagog, absolvent London Contemporary Dance School, Jiří Lössl - pedagog, metodik a choreograf a Josef Kocourek - pedagog, metodik a choreograf. Kontaktní adresa: Jiří Rebec, Zlešická 1809/12, 149 00 Praha 4 Chodov, tel.: 02-71911465.
- ☞ **Zajímáte se o práci Mariky Blahoutové?** Připravuje svůj první choreografický večer „Po oříšku“ v Divadle KOMEDIE Praha - mimo jiné z části s živou hudbou nebo s výstavou fotografií „Ze zákulisí“. Kdy? 7. dubna 1999 v Divadle Komedie a 18. dubna 1999 v Městském divadle v Jablonci nad Nisou. Bližší informace ještě přineseme v dalším čísle TR.

Kresba: Jan Steklík

V příštím čísle přineseme

- ☞ Rozhovory z MTT 99
- ☞ Navštívili jsme Pardubice, slavnostní koncert „Krása tance“
- ☞ Soudobé taneční divadlo Jiřího Rebce v Divadle KOMEDIE Praha
- ☞ A.Cigánek o nahotě v tanci
- ☞ Exkluzivní rozhovor pro Taneční rozhledy s Jánem Ďurovčíkem, choreografem a vedoucím Bratislavského divadla tanca
- ☞ mikrozohovory s Robertem Meškem, ředitelem BDT a Leonou Qašou Kvasnicovou, jednou ze sólistek BDT
- ☞ Ladka Košíková z Uherského Hradiště pro Taneční rozhledy
- ☞ atd.

Máme ®

Tento poněkud zvláštní titul je ve skutečnosti pro nás ve vydavatelství i v redakci důvodem k velké radosti.

Název našeho i vašeho časopisu **TANEČNÍ ROZHLEDY®** byl v uplynulých dnech zapsán do rejstříku ochranných známek. To znamená, že jej můžeme používat pouze v našem vydavatelství.

Náš časopis tak opět postoupil ve své prestižnosti o krůžek nahoru. Pokud nevěříte, podívejte se kolem sebe. Písmeno „R“ v kroužku najdete pouze na významných výrobcích!

A toho jsme dosáhli opět bez jakýchkoliv grantů, dotací a podpor. Dosáhli jsme toho, mimo jiné, i díky zájmu vás, našich čtenářek a čtenářů.

Vydavatel: Bohumír Džubej - BoD

TANEČNÍ ROZHLEDY®

Vyhlášení celostátní přehlídky „Tanec, tanec...”

Celostátní přehlídka scénického tance 13. ročník

Tanec, tanec... 99

říjen 1999 Ústí nad Orlicí

Z pověření a za finančního přispění Ministerstva kultury ČR pořádá:
ARTAMA, útvar Informačního a poradenského střediska pro místní kulturu v Praze.

Spolupořadatelé:

Taneční sdružení EVA Ústí nad Orlicí
Občanské sdružení příznivců regionální kultury REGIKA Lanškroun

1. Základní ustanovení

Celostátní přehlídce předcházejí regionální výběrové přehlídky

2. Podmínky účasti

Přehlídky se mohou zúčastnit všechny neprofesionální taneční skupiny a jednotlivci z České republiky včetně studentů tanečních škol, kteří rozvíjejí formy scénického tance. Členové kolektivů nebo jednotlivci musí být starší 14-ti let. Nemohou se zúčastnit kolektivy, jejichž taneční skladby zpracovávají folklór a rovněž kolektivy, jejichž vystoupení mají charakter předtančení, parketových scének a pódiových vystoupení. Tyto druhy kolektivů mají samostatné přehlídky.

Časový limit vystoupení: min. 2 - max. 20 minut.

Výjimku z časového limitu lze povolit pouze v odůvodněných případech na základě písemné žádosti.

3. Výběrové regionální přehlídky

Regionální přehlídky se uskuteční nejpozději do 15. 6. 1999. O postupu-jících do výběru na celostátní přehlídku rozhodne odborná porota.

Pokud se v některém regionu nebude konat regionální výběrové kolo, mohou se soubory přihlásit do kteréhokoliv výběrového kola, pouze však do jednoho.

Výsledky (přihlášky) z regionálních kol spolu s dalšími materiály a video-záznamem regionálního kola musí být zaslány útvaru ARTAMA nejpozději do 20.6. 1999.

4. Celostátní přehlídka

O konečném výběru souborů rozhodne programová rada přehlídky jmenovaná útvaru IPOS-ARTAMA. Vybraným souborům bude účast potvrzena do 10.9. 1999. Pořadatelé si vyhrazují právo vydat organizační pokyny, včetně ekonomických podmínek. Soubory jsou povinny předvést na Celostátní přehlídce svou choreografii ve stejné základní koncepci, tvaru a délce jako na regionální přehlídce, jinak budou diskvalifikovány. Odbornou porotu přehlídky jmenuje pracoviště IPOS-ARTAMA. Všichni účastníci obdrží diplomy za účast.

5. Kritéria hodnocení

- Celkové umělecké vyznění, choreografický záměr a jeho zpracování, režie a dramaturgie skladby, přiměřenost tanečních prostředků k technické úrovni kolektivu nebo jedince, muzikálnost, tanečnost.
- Interpretace, technická připravenost kolektivu nebo jednotlivce, zvládnutí záměru choreografie, rytmus, výraz, prostorové cítění, jevištní kázeň, celkové vystupování kolektivu nebo jednotlivce.
- Hudební složka (kvalita hudby a její vhodnost, kvalita hudební nahrávky nebo hudebního doprovodu).

- Práce s jednotlivými výtvarnými prostředky (zpracování kostýmu, úprava tanečnicků, scéna a jevištní svícení)

Bližší informace podá: I.Švarcová, IPOS-ARTAMA, Křesomyslova 7, P.O.Box 2, 14016 Praha 4 - Nusle, tel.: 02-61215684 až 7, fax.: 02-61215688.

Celostátní přehlídka může být proti uvažovanému záměru krácena z ekonomických důvodů.

Zpracovala: Iva Švarcová, IPOS-ARTAMA Praha

Přehled regionálních výběrových kol pro Celostátní přehlídku scénického tance 1999

Praha

12.-13.6. 1999

Kontaktní adresa: DDM Praha 8, Jiří Melichar, Krynická 490, 182 00 Praha 8, tel.: 02-8553790

Ústí nad Orlicí

15.5. 1999

Kontaktní adresa: Eva Veverková, Havlíčkova 120, 562 01 Ústí nad Orlicí, tel.: 0465-525087

Ostrava

termín v době uzávěrky časopisu zatím nebyl stanoven.

Kontaktní adresa: Ing. Lenka Dřímlová, Šeříkova 34, 704 00 Ostrava - Vyškovice, tel.: 069-379679

Žďár nad Sázavou

4.-6.6. 1999

Kontaktní adresa: Taneční sdružení Sagitta, Jiří Lössl, 100 00 Praha 10, Novostrašnická 72, tel.: 02/7822323

Plzeň

konec dubna 1999

Kontaktní adresa: Jena Janovská, Kralovická 45, 323 28 Plzeň Bolevec, tel.: 019-521835

Jablonec nad Nisou

22.5. 1999

Kontaktní adresa: Dana Malá, U balvanu 4, 466 01 Jablonec nad Nisou, tel.: 0428-21705, 0603-814046

Čo AST pripravuje v blízkej budúcnosti?

Deviateho marca je to Scéna súčasného tanca v DK Ružinov - predstavenie zložené s najnovších prác slovenských choreografov a študentov VŠMU. V apríli od 7. do 17. nasleduje intenzívny seminár s maďarskou pedagogičkou a choreografkou Eszter Gal zameraný na výuku Skinner releasing. V máji (10. - 15.) je tu festival Bratislava v pohybe '99 a v lete opäť Letná tanečná škola. V prípade záujmu o spoluprácu alebo o pravidelné informácie kontaktujte :

Asociácia súčasného tanca, P.O.Box 78, 810 00 Bratislava 1, Slovensko, tel./ fax : 00421-7-64789144, tel.: 00421-905- 567277 (M. Kovárová - predseda), tel.: 00421-905- 567275 (Angelika Malá), Internet: <http://kultura.gratex.sk/danceast>

-zb-

Viděli jste „..romea + júlíi...“ Jána Ďurovčíka?

Predstavení si zasluhuje hluboký rozbor se specifikací a průměrem na naše podmínky: Takže nejprve hodně zeširoka: Vždycky říkám, že tanec u nás má jeden problém - chodí na něj především zase tanečníci (moje ankety, kdy se proplétám mezi lidmi a ptám se na bezprostřední dojmy mi to plně potvrzují). Nakonec vzniká bludný kruh - tancování dělají tanečníci pro jiné tanečníky-diváky, byť to v žádném případě nepřipustí. Nicméně jinak to ani neumí, protože jsou za a) žánrové omezení a za b) jsou omezení vlastní autocenzurou (jenom nevybočit a neudělat náhodou umělecký omyl, paskvil, nebo cokoli, co by jiní mohli vnímat jako nepovedenou revoluci v oboru). A mnohé české scénické odvážnosti jsou ve skutečnosti velmi krotké, přízně se si, a vlastně jenom rozmělnuji to, co někde jinde někdo jiný použil v plné parádě. Nakonec možná českému scénickému tanci určitá krotkost a povlovný vývoj navazující na tradice sluší a je jeho specifickým znakem.

Ján Ďurovčík v tomto případě z pohledu českého scénického tance revoluční byl, je a bude a to především pro mně v jednom aspektu: Postavil své představení nikoliv pro tanečníky-diváky, ale pro diváka-občana, vycházejícího vnímáním z tradic našeho evropského divadla a kumštu. Postavil své představení jako skutečnou osobitou výpověď, za použití silného tématu (klasické láskyplné tragédie), která se ovšem v tomto případě stala, řečeno slovy elektrotechnika, nosnou vlnou pro poselství ještě silnější, aktuální problém lidské nenávisti, neváživosti, pro všechno ne..., které v určitých periodách vychází silně na povrch lidské společnosti. Záměrně stále mluvím o filozofických aspektech a mlčím o taneční, respektive pohybové stránce. Pohyb tu totiž skutečně byl pouze prostředkem k vyjádření a nikoliv samoučelnou estetiku a navíc byl pohyb pouze jedním z dramatických prostředků použitých k vyjádření tématu. Obdivuji Jána Ďurovčíka pro jeho odvahu použít mnohé netaneční prostředky (ale i taneční), které tak jak jsem četl v denním tisku nakonec alespoň v jednotlivostech mnozí taneční publicisté nepřekousli, i když představení „přijato“ bylo.

Jedná se o zásadní věc, v tomto případě na české poměry opravdu revoluční - Ján Ďurovčík zinscenoval Romeo a Júlíi, svými výrazovými prostředky a za použití BDT, ale nedělal proploňové taneční představení. Zde se jedná o výpověď umělce a to za použití **všech** prostředků, které má umělec k dispozici (pro taneční obec mnohdy šokujících).

Co jste tedy mohli na jevišti vidět z netaneční „kuchyně“?

- 1) Civilní glosy probíhajícího děje na jevišti choreografem Jánem Ďurovčíkem, civilně oblečeným, neokostýmovaným, „kdykoliv“ se mu zamlulo během představení a dialog s kterýmkoliv z tanečníků během představení, třeba na téma „ako sa ti práve tančí?“
- 2) Opět Jána Ďurovčíka, který v rámci bodu č.1 se proplétal na pódiu, kdy se mu zachtělo, ba dokonce v rámci plesové scény jakoby vystřížen z programu „Ein Kessel Buntes“ ohlásil svůj taneční come back (návrat) a s růžovou parukou předvedl skvělé taneční variace a la discoshow. Nechyběla zde ani klasická diskotéková zavěšená točící se zrcátková koule, vrhající prasátka na stěny... (jedna ze scén, kdy taneční estét omdlávali!)
- 3) Jako v kabaretu si herec (tanečník) na jevišti vybral diváky z hlediště pro krátké spoluúčinkování, které s nimi v krátkosti přede všemi i vyzkoušel!
- 4) Tanečníci na jevišti nejen mluvili spolu, se sebou, s publikem, ale též zpívali, ba rapovali, mluvili s postavami na velkých třech projekčních plochách (a to funkčně) v zájmu děje - připomínám, že se jednalo o inscenaci v nejširším slova smyslu a ne o úzce vymezené taneční představení. Hodnocení části přítomných tanečníků o nezvládnutém hereckém projevu nepřijímám - zdali jste někdy slyšeli o „autorském“ projevu, o „civilním“ autorském divadle a já nevím, o čem ještě. - Ze-

ptám se Vás jinak (a to na základní věc), nerozuměli jste snad někdy tanečníkům?? - Odpovím si sám a neseděl jsem v první řadě: Bylo jim rozumět skvěle! Tak jaképak výhrady, ostatně nechyběl ani potřebný patos.

- 5) Filmové postavy ze tří obrovských plátem mluvili jak mezi sebou navzájem, tak s diváky, tak s tanečníky!!! Porůznu tak jak bylo právě zapotřebí. Tyto filmové postavy „starého“ Monteka, Kapuleta, nebo pátera Vavřínce byli prostřídány i normální televizní hlasatelkou, či záběry násilí odkusí ze světa...
- 6) Byla použita sborová recitace, kdysi známá z „úderu“, divák si mohl vychutnat melodram...
- 7) Divákovi se mohlo představení zdát hlučné, agresivní, či co, ale rozhodně se nemohl během představení nudit, uvedené prostředky i další byli použity tak, že se stále dalo hovořit o gradaci představení...
- 8) Vy všichni, co sami používáte videoprojekci, nebo jste jí někde viděli: Vidíte, že se jedná především o to, ji dokonale technicky zvládnout - velká plátna, dokonalá synchronizace, smysluplná náplň promítání, korespondence s děním na jevišti atd. - to vše Bratislavské divadlo tance předvedlo na jedničku, takže jsem poprvé tleskal videoprojekci... Troufám si ovšem tvrdit (pro další následovníky videoprojekce), že celý ten špás mohl BDT stát snad milion - s pořízením pláten, třemi speciálními projektory, natočením celého materiálu... Ovšem výsledek? Absolutní dokonalost. Filmové postavy na plátnech hovořící mezi sebou, či s tanečníky navzájem (!!!), vše úplně samozřejmě, bez prodlev...
- 9) Na jevišti nechyběly ani akvária s vodou, do kterých v závěru démonický Ján Ďurovčík kapal krev (červenou vodu), akvárium naturalisticky znázorňující absolutní konec jevištní postavy, pro kterou bylo coby rakev určeno. Pro někoho opět popisné, pro mě až dojemné, když Leoně Kvasnicové (Júlii) červená barva začíná odměřovat jevištní smrt (v mé mysli ještě neskončila, tančí i teď - mimochodem, co říkáte Vy profíci, kvalitě tanečníků BDT?????)

Takže konečně k tanečnímu provedení. Jedním slovem excelentní!!! Pokud jste někdy viděli Jána Ďurovčíka a mluvili s ním, je Vám jasné, že nemůže být jině. Je absolutně náročný, ale náročnost vyvěrá z umělecké autority, kterou má, jinak by to samozřejmě bylo pouhé diktátorství a soubor by se mu rozutekl. Je výjimečným talentem, mohl to napsat, i když vím, že bude tento článek čist, protože za a) po něm nic nechci a za b) vím, že ho takové hodnocení (a vůbec už ne ode mne) nemůže pokazit. Už je za Rubikonem. Je umělec, byl a bude. Tím se prostě člověk musí narodit. To vás na škole nenaučí.

A je jedno, jak se vyjadřuje.

Věřím, že kdyby Ján Ďurovčík psal básně, byl by dobrým básníkem. Protože jde sice o to mít talent, ale ještě víc jde o to, mít co říci. A dokázat zobecnit to, co chci říci, aby to bylo srozumitelné pro všechny. A Ďurovčíkův protest proti násilí šel nepochybně k srdci každého diváka.

A to není fráze, protože jsem mluvil s tolika diváky po představení, že by to mohl být možná i rekord do pověstné Quinessovy knihy.

A zpět k všeobecnosti. Je mi jasné, že v úvodu jsem si dovolil hodně, psát o omezeních českých choreografů. Musím proto ještě podotknout, že těmi omezeními nemám na mysli to, že bych zbožňoval postmodernu za každou cenu (naopak). Omezení jsou ta, že český scénický tanec musí opustit svoji taneční ulitu, aby prostě dokázal udělat inscenaci, nikoliv pouhé taneční představení. Jsem divák, chci vidět představení o něčem vypovídající, ne „pouhý“ tanec. Diskuse o tom, jestli postmoderna nebo klasika nebo co si brát „odjinud“ je nesmyslná. Po této stránce myslím musíme ujet ještě dlouhou cestu. Bratislavské divadlo tance je však dobrou směrovkou.

-mn-

Dva záběry z multimediální choreografie „... romeo a júlia...“, vpravo dole Ján Ďurovčík

Foto: Petr Kříž

Čtyři plus čtyři dny v pohybu aneb jedna kanalizační čistírna a dvoupatrový bar

(Festival probíhal od 4. do 21.11.1998 v Praze)

Divadelní festival Čtyři dny v pohybu má již třiletou tradici. Na domácích scénách se prosadil zejména svou ojedinělou uměleckou dramaturgií, jež se snaží představovat domácímu publiku výjimečné a převážně mladé umělce, kteří patří k současnému proudu progresivního evropského divadla a svojí tvorbou mohou přesahovat hranice jednotlivých žánrů. Jednoduše lze říci, že cílem festivalu Čtyři dny v pohybu je prezentovat na domácím půdě soudobé cesty evropského divadelního a tanečního umění.

Tato skutečnost řadí tento podnik mezi současnou festivalovou elitu, jež si svou originalitou vydobyl své místo na českém kulturním poli a uměleckým zaměřením prezentovaných umělců přilákal zejména mladou generaci, která je orientována na alternativní vlnu divadelní a taneční kultury. Myslím si, že charakterem svého dramaturgického plánu je festival Čtyři dny v pohybu (letos prodloužený na osm dní) akcí, která si jednoznačně zaslouží diváckou pozornost. Vyprodaná představení byla toho jasným důkazem. Ale konec formalit a pojďme raději do čistírny.

Druhá polovina listopadu byla velmi studená ostatně jako celý podzim. Vystoupil jsem na Dejvické s párou u pusy a s bundou zapnutou až ke krku se vyděl ke kanalizační čistírně v Papírenské ulici. Vysoké komíny byly ozdobeny poutači festivalu a u malého vchodu se tísnil velký počet zájemců o vstupenky. Každým dnem tento počet utěšeně rostl a nakonec se na všechny prostě nedostalo. Někteří zoufalci nedostali lístky i na představení, které bylo až na konci festivalu. A to byl teprve 15. listopad. Protáhl jsem se skupinkou čekatelů u pokladny a s pomocí své volné novinářské propustky pronikl až do baru, který byl hned vedle scény a hlediště. Aby jste měli jasnou představu: Kanalizační čistírna v Papírenské ulici je průmyslovou architektonickou památkou a před festivalem v ní nic nebylo. O scéně či hledišti neměl duch této unikátní stavby před půl rokem ani páru. Myslím si, že nebyl sám. Hned za hlavním vchodem do budovy je velká hala, v níž bylo postaveno speciální jeviště s hledištěm. V podzemních prostorách byly zachovány veškeré technické vymoženosti a strojový park, který taková kanalizační čistírna potřebuje a jež výborně posloužil k představení zajímavého projektu Griftheater. Chvillemi jsem nevěděl, mám-li zasnout nad architekturou stavby nebo se třást zimou (kde je sakra topení?!).

Bar byl prostě jedinečný. Možná, že někoho (stejně jako mě) napadla myšlenka vybudovat po skončení festivalu na stejném místě klub, protože co jsem uviděl, bylo zkrátka super. Přátelé, dvoupatrový bar! Dvě patra nad sebou spojená gumovou skluzavkou a žebříkem (možno jít i po schodech kolem pokladny). Dole se čepovalo pivo - nahoře teklo vše ostatní. Dole byl svařák - nahoře tvrděj.

Dole byly pupty na stojáka - nahoře výborné stoly, k nimž posloužily staré dřevěné kabelové cívky. Prostě paráda. Dal jsem si hned jeden groček a už se kolem mě přehnal člověk po skluzavce, nakonec se svezl snad každý aspoň jednou. V této atmosféře jsem si lebedil před představením i po něm a strach ze zimy byl rychle zahnán všudypřítomnými plynovými samotopy. Takže pohoda.

Jan Langedijk/ De Daders (Holandsko) SELAH

Použijeme-li k překladu názvu tohoto díla programovou brožuru, zjistíme, že slovo SELAH je velmi těžko definovatelné. Znamená něco jako pauza, refrén, mezihra. Ostatně na samotném názvu díla pramálo záleží, jelikož by se dalo jednoduše popsat jako promyšleně cílená hra tří lidí s košilemi, láhvemi od piva, stoly a přenosným rámem s dveřmi, které se dají otevřít. Skutečně kostrbatá charakteristika, která však nejjednodušeji vysvětluje podstatu dění. Žena a dva muži přenášejí a přemisťují stoly, košile, láhve, dveře, dveře. Dveřmi se dá procházet tam i zpět, láhve lze vzít všechny najednou i po jedné, košile se nejlépe obléká, když nemá jeden rukáv a když potřebujete ramínka, stačí otevřít šuplík. Promyšlený chaos a řád dostává postupně svůj tvar. Vznikají humorné situace, ale bomba to rozhodně není. Sedíte v hledišti, zasmějete se jednou, dvakrát, třikrát a pak se trochu nudíte. Zpozorníte, když je Vám předvedeno, jak se skládá dřevěný stůl do formátu dopisního psaní a oceníte výrazy protagonistů, kteří celý večer nehnou ani brvou. Pointa je jednoduchá - dělali jsme spoustu věcí, ale záleží na vás, co si odnesete + finále (vše se jako zá-

zrakem podaří upevnit na lanka a veškeré objekty na jevišti se vznesou do vzduchu). Velkolepé!? Viděl jsem, že počáteční převrácení stolů vytvořilo novou scénu, jakýsi řád mezi finálně rozestavěnými stoly, košile ležící v šuplíkách se nakonec ocitly úhledně vyrovnané na ramínkách... A tak by se dalo pokračovat. Verdikt kritika? Viděl jsem, zasmál jsem se, poseděl v baru a druhý den si na nic nevzpomněl. Za rok mi na tento večer zůstane jen jedna vzpomínka - stoly. To je trochu málo. Nemyslíte?!!

Jan Kodet (Česká republika) BEZ KONCE

Jediný zástupce z řad českých umělců, nepočítám-li ty, kteří se podíleli na projektu Griftheater. Myslím, že Jana Kodeta není třeba představovat. Pakliže ho skutečně neznáte, stačí nalistovat některé z minulých čísel Tanečních rozhledů, kde jsem o něm podrobně psal. Ale nebudu lajdák a připomenu, že Jan Kodet patří v současné době ke špičce našich mladých choreografů, není-li tou špičkou již on sám. Jeho choreografie sklízejí zasloužený úspěch jak u českých, tak i u zahraničních diváků a jeho poslední dílo Bez konce bylo postaveno přímo pro Čtyři dny v pohybu.

Název tohoto „opusu“ (jak je uvedeno v programu) je přesný. Sedí jako zadek na nočníku, jak by řekl můj kamarád. Samotná choreografie je též bez komentáře. Bez konce je o životě. O jeho cestách, klíčcích a odbočkách. Jdete rovně, ale najednou máte před sebou překážku. Zamilujete se a ona vás opustí. Chcete se moc a moc, ale nemůžete se sejít. Přesně o tom je Kodetova choreografie. Nebál bych se říci, že není pouze choreografií, nýbrž svěbytným divadelním kusem, v němž je tanec a pohyb pouze prostředkem k projevu. Komunikačním kanálem ke sdělení niterných pocitů, popsání situací, zmapování mezilidských vztahů, procítění touhy, odplavení žalu.

Bez konce je velmi lidskou choreografií. Velmi taneční, výrazně osobitou, sdělnou. Dilem se silným osobitým podtextem. Za všechny tanečníky bych chtěl jmenovat nejvýraznější tanečnici Lenku Wágnerovou. Není baletka, ale je výborná tanečnice, která umí ovládnout jeviště. Ženská každým coulem. Přesvědčil jsem se o tom i na nedávném vystoupení pražského DOMINA. A co říci k Honzovi Kodetovi?

„Porota složená z opravdových odborníků dává plný počet bodů. Samé desítky. Jízda byla stylová, technické prvky výborně zvládnuté, umělecké uchopení tématu velmi osobité (i když ten písek jako znázornění času jsem už někde viděl. Že...?)“

Kamery najíždějí na detail. „Myslím, že Jan Kodet bude stát na stupních vítězů. Co si myslí krasobruslařská asociace Frede?“ „Mám jediné přání - vidět vše ještě jednou, protože ta hudba byla fantastická!“

Griftheater

Griftheater je holandská společnost, která se specializuje na představení ve specifických a originálních místech. Vytváří tak s použitím těchto prostorových možností velmi osobité a originální divadlo. Základním kamenem pro práci této skupiny je využití lidského elementu v kontaktu s určeným prostorem. Tentokrát byla tímto prostorem čistírna. Na projektu se kromě Holanďanů podíleli i Češi (nonverbální čarodějové). Připravte se, pojedeme z kopce!

Podzemí čistírky je geniálním prostorem. Vcházíte ke kotlům a vítá Vás dívka zapuštěná po pás v hromadě uhlí. Nalevo jsou kotle, v nichž před desítkami let někdo pořádně žhavil. V obrovské hale jsou historické stroje, jejichž účelem bylo roztáčet velké řemenice, jež vedou o patro níž. Na stěně jsou malá okénka. Zní industriální hudba, někdo fouká na kovovou troubu, jiný hraje rytmicky na basu. V okénkách u stropu se tři kluci snaží splynout se zdí v měnících se pozicích. Jsou jako stroje, někdy i hlavou dolů zapření jen o záda, lokty a chodidla. Ve velkých kolech řemenice jsou mladé dívky, kterým nohy pracují jako písty parního stroje. Připadají mi jako malé veverky. Jdeme ven. Přijíždí lokomotiva. Že by nová várka materiálu? Podzemí. Tma, zima, kradmé zvuky. Mačkáme se tělo na tělo a nikdo neví kam spadne. V duchu děkuji tomu, kdo vymyslel zábradlí. Světlo! Obrovská nádrž plná vody a na ní osamělý námořník na svázaných pneumatikách. Bublá si do vody brčkem. Ostatní přijeli na vozíku a teď tu chodí sem a tam. Na rampě přes nádrž se něco děje.

Akce střídá akci a Vy se pomalinku posunujete dále. Kluci začínají hrát karty na malé římsce. Námořník odbublal. Na druhé straně nádrže jsou

velké kanály pro odtok a přítok vody. Všichni naplní své skleničky a pak je vyprázdí do kanálu. Procházíte kolem pošuka, který se myje starou houbou v kanalizační stoe (jak to dokáže v takové zimě!). Na závěr Vám zahraje zběsilá kapela na trubky, dřevorubeckou pilu a ještě něco dalšího. Ve finále vylezete z podzemí přímo u baru a jdete rychle na pánka. Prostě bomba.

Detailně popsat, co vše se děje, se skutečně nedá. Nedělal jsem si poznámky (byla tma). Nicméně to bylo poprvé, co jsem něco podobného viděl a určitě si Griftheater při nejbližší příležitosti nenechám ujít. Vřele doporučuji.

Čtyři dny v pohybu byly prostě paráda. Musím hluboce smeknout před organizátory festivalu a zejména pak před trojicí, která měla na letošním ročníku nejvíce práce i zodpovědnosti - Denisu Václavovou, Markétu Černou a Pavlem Štorkem. Myslím, že mnoha lidem vytřeli zrak schopností uskutečnit své plány a vize.

Ostatní večery jsem bohužel neviděl a proto jsem Vám napsal jen o těchto třech. I tak je rozsah článku poměrně velký, takže příště zkusím být trochu stručnější a Vy všichni, kteří jste ten letošní ročník propásli, nezapomeňte si koupit lupeny příští rok.

Aleš Cigánek
V Praze, dne 30.11. 1998

Řekli po představení

MTT Laterna Magika Praha 9. ledna 1999

Bratislavské divadlo tanca: „...romeo + júlia...“ choreografie Ján Ďurovčík, hudba Heinrich, libreto a texty Nikita Slovák, kostýmy Jana Lieskovská, scéna František Perger, lighting design Vladimír Vranovský, režie Ján Ďurovčík, producent Robert Meško

Diváků jsem se ptal na bezprostřední dojmy z představení po první polovině, která jasně vypovídala o charakteru představení, trvala cca 1 hodinu 20 minut. Podotýkám, že odpovědi jsou zcela bezprostřední, nepřipravené, do časopisu přepsané prakticky bez úprav, pouze převedeny z hovorové řeči do spisovné. Všem dotázaným děkuji za odpovědi:

František Pokorný: „Líbilo se.“

Dagmar Páclová: „Je to báječné, velice se mi to líbí. Je to náboj proti nenávisti. Opravdu báječně pojaté. A myslím, že to musí každého oslovit, protože nenávisti máme kolem dost a dost. Tedka jsme svědky moc ošklivých věcí v lidech... Ján Ďurovčík to pojal báječně. Zaslzela jsem, co vám mám vyprávět... Je to opravdu skvělé. V Bratislavě dělají takovéhle věci - snad se my tady také chytíme, protože u nás jsme v tanci pořád nějak otočení na východ, na klasiku.“

Pavla Vjeclovská: „Já vážně nevím...“

• Nic vám to neřeklo?

Pavla Vjeclovská: „Právě naopak, tolik moc, že z toho nedokážu vybrat jeden bezprostřední dojem. Je toho hrozně moc a dojmy jsou hodně rozporuplné.“

Petra Jiroušová: „Moc se mi to líbilo.“

Leona Boldová: „Spousta věcí mi připadá, že tam jde hodně rychle a zatím nejsem schopná nic říci přesně. Víím, že se mi líbí, jak tancují tanečníci, jako vždycky u BDT, jsou výborní. Jinak nevím...“

Michal Janoušek: „Mě se to líbí. To je můj bezprostřední dojem.“

• Čím vás to oslovuje?

Michal Janoušek: „Oslovuje mě to tématem, jeho moderním zpracováním. Zvlášť některé pasáže se mi moc tanečně líbily.“

Jiří Kellner: „Je to výborné! Je to fakt skvělé.“

Šárka Vrašťáková: „Dobrá režie, to oceňuji. Nedívám se na to jenom po choreografické stránce, ale po režijní - jak představení funguje jako celek...“

Marika Blahoutová: „...hodně energie, spousta nápadů...“

• Oslovuje vás to?

Marika Blahoutová: „Oslovuje, chce to ale víc času na rozmyšlenou, nechat představení do sebe „nasát“. Potřebuji to víc strávit...“

Vladimír Pohořelý: „Mě se to moc líbí. Jsem nadšený nejen technikou, ta u tanečníků bývá, ale celkovým projevem. Ta inscenace je velmi dobrá. Opravdu musím říci, že ano. Fakt.“

Jan Schneider: „Mám hodně rozporuplných pocitů. Hodně se mi to líbilo, ale bylo tam i několik věcí, které bych možná změnil. Ale nejsem profesionál ve smyslu choreografickém, možná mi to v některých momentech připadalo moc afektované. Jinak se mi to líbilo. Moc dobrá režie. Akorát některé tanečníky jsou trochu slabí. Ale celkově se mi to líbilo.“

Lenka Jiřová: „Docela to na mě dost působí, celkově, všechno. Působí to na mě kladně. Zatím se mi to líbí, mám k tomu určité výhrady, ale ještě to nemám promyšlené. Líbí se mi to, působí to na mne dost emotivně.“

Jiří Jonáš: „Krásná muzika, krásné tancování. Je to velmi dobré divadlo. Krásné divadlo, dlouho už jsem takové neviděl, takže jsem spokojený.“

Jana Indráková: „Můj dojem - asi se mnou nebudou ostatní diváci souhlasit, na mne byl začátek hrozně moc hrubý, ale potom mě to naprosto „zhltlo“ a panu Ďurovčíkovi moc fandím. Už dlouho. Myslím, že to tady v Praze „rozsvítil“. Je perfektní, jak k tomu přistupuje.“

Jaroslav Langmaier: „Teď jsem zrovna říkal, že se mi to moc nelíbí. Zdá se mi, že to dramaticky moc nezvládl, myslím to mluvení - nejsou na to vyškolení. A vadí mi projekce, je pro mne příliš rušivá.“

Hana Litterová: „Jsem nadšená, ohromné, opravdu jsem nadšená.“

Karel Littera: „Byla to bomba.“

Sylva Mičánková: „Mě se to také ohromně líbilo.“

Marcela Podaná: „Nejsem odborník na tanec, přišla jsem především proto, abych viděla, „co se tedka dělá“. Takže je to pro mě velmi zajímavé, baví mě to. Myslím si, že možná je v tom je na můj vkus až příliš pathosu, příliš emocí, až hysterie. Celkově jsem nadšená choreografií, pohybem, když vidím, co tělo dokáže... Moc se mi to líbí.“

Olga Korandová: „Moc se mi to líbí, je to nový přístup k Romeovi a Julii. Děj každý známe, takže ho není třeba do detailu rozebírat... Daleko se mi to líbí víc, než co dělá pan Bednárik tady vedle v Národním divadle, klasickou Romeo a Julii.“

Veronika Blažejovská: „Líbí, je to zase něco jiného, ještě jsem tady u nás neviděla takového představení.“

• Co se vám líbí, co ne?

Veronika Blažejovská: „Líbí se mi, že je děj převzatý do současnosti a nelíbí? Zatím nemohu mluvit o ničem, co by se mi nelíbilo.“

Petra Lehká: „Mě se to také líbí, líbí se mi mluvené slovo na jevišti, nelíbí se mi ...nic, líbí se mi všechno!“

paní Müllerová: „Pěkné to bylo. Líbí se mi taneční technika.“

Robert Meško, ředitel BDT: „Já jsem velmi spokojený. Jak s úrovní všech účinkujících, chtěl jsem nejprve říci s úrovní tanečníků, ale jak jste viděl, není to jenom tanec, ale i herecký projev... Měli jsme tu dvě představení na MTT, obě dvě byly zaplněné, obecenstvo bylo velmi dobré, velmi srdečně nás přivítalo, v druhém představení jsme zažili ovace publika vestoje, takže mohu být jenom spokojený.“

Děkuji za odpovědi.

-mn-

Obsah

Co brání scénickému tanci v jeho mohutné expanzi do společnosti?.....	3
Od tance k tanci s Jiřinou Lavičkovou	4
Taneční féerie v Teplicích	5
Fotoreportáž z Teplic.....	6
Automemorandum	7
Na slovíčko s Vlastimilem Harapesem.....	8
Ljubov Dančenko & Jaroslav Slavický v Liberci.....	9
Prozaické baletní divadlo uvádí premiéru	9
Poznáte bratislavskou Asociáciu súčasného tanca?.....	10
„Šmokovci“ zakončili MTT 99	11
Mezinárodní týden tance 1999 Praha	11
Víte o tom?.....	12
V příštím čísle přineseme.....	12
Máme ®	12
Vyhlášení celostátní přehlídky „Tanec, tanec... 99“	13
Co AST připravuje v blízké budoucnosti?	14
Viděli jste „...romea + júlíi...“ Jána Ďurovčíka?	14
Čtyři plus čtyři dny v pohybu aneb jedna kanalizační čistírna a dvoupatrový bar	16
Řekli po představení.....	17
!!! VÝHODY PŘEDPLATNÉHO !!!.....	18

TANEČNÍ ROZHLEDY®

Vydavatel: Bohumír Džubej - BoD

Redakce:

šéfredaktor - Miroslav Němec

Adresa redakce:

Miroslav Němec, Havlíčkova 120, 562 01 Ústí nad Orlicí, tel.: 0465-525087, 524352

Adresa vydavatele:

Bohumír Džubej - BoD, Mírové náměstí 131, P.O.Box 47, 562 01 Ústí nad Orlicí, tel.: 0465-524352, mobil: 0602-416913, <http://www.bod.cz>, E-mail: bod@bod.cz

Ročně vychází 11 čísel

Cena výtisku 30,-Kč

Cena výtisku při předplatném 25,-Kč

Celoroční předplatné 275,-Kč

Objednávky, předplatné a inzerce:

Bohumír Džubej - BoD, Mírové náměstí 131, P.O.Box 47, 562 01 Ústí nad Orlicí, tel.: 0465-524352, mobil: 0602-416913, <http://www.bod.cz>, E-mail: bod@bod.cz

Za původnost a správnost příspěvků odpovídá autor (platí i pro inzerci).

Redakce **TANEČNÍCH ROZHLEDŮ** se nemusí vždy ztotožňovat se všemi zveřejněnými názory a příspěvky. Ty příspěvky, u kterých chybí podpis a adresa (abychom se eventuálně mohli s pisatelem spojit), uveřejněny nebudou.

Nevyžádané rukopisy se nevracejí.

Přetisk informací jen se svolením redakce.

Tisk:

Tiskárna GRANTIS, Smetanova 510, 562 01 Ústí nad Orlicí, tel./fax: 0465-525741

Podávání novinových zásilek povoleno ČP, s.p. - OZ Přeprava č.j.: 2244/98 ze dne 1.6.1998

ISSN 1211-8494, MK ČR 7779

© Bohumír Džubej - BoD

svatební oznámení, barevné prospekty ...

TISKÁRNA GRANTIS

Smetanova 510, 562 01 Ústí nad Orlicí

Tel.+Fax: 0465 - 525741

TISKOVINY
V KRÁTKÝCH
TERMÍNECH
dopisní papíry,
hospodářské tiskopisy,
reklamní letáky,
vizitky, brožury, knihy,

NA DOVOLENOU I ZÁJEZDY VŠEHO DRUHU
U NÁS DOMA I PO CELÉM SVĚTĚ
S AUTOBUSOVOU DOPRAVOU
LUBOMÍR ZÁRECKÝ
Pod lesem 253, 562 01 Ústí nad Orlicí
Tel.: 0465 - 523974

LABORATORNÍ ZPRACOVÁNÍ
FOTOGRAFIÍ
PRO NÁŠ ČASOPIS PROVÁDÍ
FOTO IRENA
Smetanova 615, 562 01 Ústí nad Orlicí
Tel.: 0465 - 526295

**FOTO
IRENA**

SOUKROMÁ INZERCE

Toto místo je vyhrazeno pro soukromou inzerci. Sháníte hudbu, látky na kostýmy, někde jste něco ztratili? Nebo naopak něco nabízíte, či jste něco našli?

Ceny soukromé inzerce jsou následující: 1. řádek 30,-Kč, každý další 10,-Kč. Inzerát bude otištěn po zaplacení zaslané složenky.

Uveřejňujeme pouze inzeráty v souladu s platnými právními předpisy a s úplnou adresou inzerenta. Inzeráty pod značkou neotiskujeme.

Inzeráty zasílejte na adresu vydavatele uvedenou vlevo v tiráži.

!!! VÝHODY PŘEDPLATNÉHO !!!

Nabízíme Vám velmi výhodné předplatitelské slevy.

Cena jednoho výtisku zakoupeného v běžném prodeji je 30,-Kč.

Při celoročním předplatném ušetříte na jednom výtisku 5,-Kč a ušetříte tak peníze za více než dvě čísla!!!

Cena jednoho předplaceného výtisku je pouze 25,-Kč!

Stačí **čitelně** vyplnit objednávací lístek a zaslat jej na adresu vydavatele. Také můžete použít formulář na, který je na Internetu na stránkách našeho časopisu. Ty najdete na adrese <http://www.bod.cz>

ZÁVAZNÁ OBJEDNÁVKA - NEVYSTŘIHUJTE - KOPÍRUJTE

Objednávám předplatné časopisu **TANEČNÍ ROZHLEDY** od nejbližšího možného čísla za cenu 25,-Kč za číslo.

Příjmení a jméno předplatitele..... :

Ulice a číslo popisné..... :

PSČ a město..... :

Předplatné uhradím..... : ☐ složenkou

☐ fakturou

Datum a podpis (razítko)..... :

ZONER

s o f t w a r e

PŘEDSTAVUJE

ZONER
Callisto 3
Vektorový grafický editor

Zoner Callisto 3 je vynikající vektorový grafický program pro nejširší použití.

Využijete jej k tvorbě působivých propagačních tiskovin, ilustrací do dokumentů, vizitek, cenovek, hlavičkového papíru, pohlednic, nápisů, plánek, blahopřání atd. Nově je produkt rozšířen o možnosti tvorby grafiky pro internetové prezentace, včetně vektorových animací.

**ZONER CALLISTO?
S VEKTORY
SNADNO,
VLÍDNĚ,
NAJISTO!**

ZONER
Context
Tvorba a distribuce hypertextových a multimediálních publikací.

Se sadou programů **Zoner Context 3** můžete vytvořit vlastní hypertextové a multimediální publikace, které lze šířit na CD-ROM nebo na disketách. Zoner Context vám bude pomocníkem při psaní a formátování textu, vytváření odkazů, vkládání grafiky, zvuků a videa, a při přípravě vzorové kopie pro distribuci.

ZONER software, s.r.o.

**Koželužská 5
602 00 Brno**

Telefony:

**05-43257244 až 5
05-45214788**

Internet:

<http://www.zoner.cz>

BRATISLAVSKÉ DIVADLO TANCA

Pri spojení nie je nutné počuť zvonenie.

Pri prezentácii nie je potrebné
komunikovať.

Stačí sa len chcieť prejavíť.

BDT v spojení s firmou ERICSSON
na „MTT '99“ v Laterne Magike
v PRAHE.

DALI O SEBE VEDIEŤ.